

บทความวิจัย

เรื่อง วัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

โดย

นางสาว จิตภา อยู่เงินวดี

รหัสนักศึกษา 05550680

เสนอ

อาจารย์ คมกฤษ อยู่เติกแก่ง

โครงร่างการวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

ชื่อหัวข้อบทความวิจัย	วัฒนธรรมการรับประทานอาหารแปลก
ชื่อ-นามสกุลนักศึกษา	นางสาวจิตาภา อยู่เงินวดี รหัสนักศึกษา 05550680
ชื่อ-นามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ คมกฤช อยู่เต็กเค่ง
สาขาวิชาเอก	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2558
คำสำคัญ	อาหารแปลก วัฒนธรรม ความคิดความเชื่อ ประเทศจีน

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องวัฒนธรรมอาหารแปลกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน และเพื่อวิเคราะห์ว่าความเชื่อแบบใดที่อยู่เบื้องหลัง วัฒนธรรมการรับประทานอาหารแปลกในประเทศจีนซึ่งผลการศึกษาพบว่า ในสมัยราชวงศ์โจว พบตำรายา ชื่อว่า ซานไห่จิง และ มีแพทย์ด้าน โภชนาการเกิดขึ้น ราชวงศ์ซันมีเรื่องราวการกินสมองลิงและการแสวงหา ยาอายุวัฒนะของชนชั้นสูง ราชวงศ์จิ้นมีตำรากล่าวถึงจักรพรรดิจิ้นซีที่หาสุตรยาบำรุงทางเพศและยา อายุวัฒนะ ราชวงศ์ถังมีเรื่องราวเล่าถึงอาหารที่บำรุงกำลังของเพศชายและการนำเลือดมาประกอบอาหารซึ่ง ในบันทึกของมาร์โคโพลโลเขียนถึงการค้าเลือดเป็นอาหาร ตำรายาในราชวงศ์หมิง เป็นลาวกั๋งมู่ มีตัวยาบาง ชนิดที่แปลก วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีนเริ่มแรกเกิดจากแพทย์หลวงคิดค้นสูตร ยามาบำรุงร่างกายของจักรพรรดิ ต่อมาลัทธิเต๋าที่มีอิทธิพลสูงมากทำให้เรื่องยาอายุวัฒนะได้รับความนิยม กระทั่งเมื่อได้มีการรวบรวมยาและสมุนไพรเอาไว้โดยเน้นบำรุงร่างกายซึ่งยาบางชนิดนั้นมีความแปลกและ ไม่น่าเชื่อจะใช้เป็นยารักษาโรคได้จึงทำให้ชาวจีนบางกลุ่มเข้าใจว่าที่ฮ่องเต้มีอายุยืนยาวเพราะมียาจากการ ปรงด้วย สัตว์หายาก กลายเป็นวัฒนธรรมอาหารแปลก และพบว่าแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหาร แปลกนี้คือเต๋า ซึ่งเน้นการใช้ชีวิตให้สมดุลกับธรรมชาติมีการจำแนกอาหารจีนออกเป็นหยินหยาง และแบ่ง รสชาติ เป็น 5 รสเหมือนกับธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ โลหะ(ทอง)ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่ออวัยวะในร่างกายตาม ความเชื่อโบราณของจีนเพื่อสร้างจิงกับชีในร่างกายซึ่งชาวจีนเชื่อว่าสองสิ่งนี้ควบคุมการเจริญเติบโตของ ร่างกาย การให้ความสำคัญกับผู้ชายเนื่องจากอาหารแปลกเริ่มจากการหาอาหารมาบำรุงร่างกายของฮ่องเต้ อาหารแปลกที่ชาวจีนนิยมรับประทานมักเป็นสัตว์ป่าหายาก หรือมีวิธีการรับประทานที่ยากลำบากอาจเป็น เพราะชาวจีนนิยมชมชอบสิ่งที่หายากด้วยความยากลำบากเมื่อได้มาก็จะเห็นคุณค่าของสิ่งนั้น

สารบัญ

บทคัดย่อ

สารบัญ

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
นิยามศัพท์	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
วิธีการดำเนินงาน	3
ประโยชน์ของการศึกษา	3
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	3

ผลวิจัย

ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน	12
ประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน	12
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์โจว	12
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์ฮั่น	12
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์จิ้น	13
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์ถัง	13
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์หยวน	13
บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์หมิง	14

วิวัฒนาการของอาหารแปลกในประเทศจีน	14
ความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน	16
เต้า	
หยินหยาง	17
ปรัชญาธาตุ	18
จี่	19
จิ้ง	20
การให้ความสำคัญกับเพศชาย	20
จินตนาการในสิ่งที่เหมือนและคล้ายกัน	21
ค่านิยมชมชอบสิ่งที่หามาด้วยความยากลำบาก	21
สรุป	23
บรรณานุกรม	

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยในการดำรงชีวิตของมนุษย์ที่สำคัญที่สุดคือ อาหาร ดังนั้นกิจกรรมแรกที่มนุษย์ทำคือการหาแหล่ง อาหารจากธรรมชาติ เพื่อเสริมสร้างร่างกายและเป็นพลังงานสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ แต่เมื่อประชากรมนุษย์มีมากขึ้นความต้องการอาหารก็เพิ่มขึ้น มนุษย์จึงต้องผลิตอาหารขึ้นเองจนทำให้มีอาหารเพียงพอสำหรับมนุษย์ อาหารจึงไม่ใช่เพื่อขจัดความหิวเพียงอย่างเดียว แต่เริ่มมีการบริโภคอาหารเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ (โครงการบริหารวิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,2545:1-3)เกิดเป็นการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน กลายเป็นสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรืองและวัฒนธรรม อาหารเป็นสิ่งกระตุ้นให้มนุษย์สร้างวัฒนธรรมอาหารของตนเอง ซึ่งในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันอันเกิดจากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ความเชื่อและประวัติศาสตร์ รวบรวมเป็นตำราต่างๆ ที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

มีคำกล่าวว่ารากฐานของการปรุงอาหารบน โลก เกิดจากสามชาตินี้ คือ จีน กรีก และ โรมัน ซึ่งจีนก็เป็นชาติที่มีความผูกพันกับอาหารมาหลายพันปีมีหลักฐานทางมานุษยวิทยากล่าวว่า เมื่อประมาณ25000ปีก่อน มนุษย์ปักกิ่งสังเกตเห็นเนื้อสดอยู่ใกล้ไฟแล้ว มีกลิ่นหอม นุ่ม และมีรสชาติดีกว่าเนื้อสด จึงมีการนำเนื้อมาเสียบไม้ย่างจนสุกแล้วค่อยรับประทาน เป็นครั้งแรกที่มนุษย์รู้จักปรุงอาหาร ตลอดจนมีการนำโลหะมาผลิตภาชนะสำหรับหุงต้ม(พิชัย วาสนาส่ง,2543:14-15,17)

การทำอาหารจีนนั้น จะยึดใช้หลักความพอดี และรู้จักธรรมชาติของเตา เป็นเกณฑ์ในการประกอบอาหารมีคำกล่าวของ จวงจื่อ (พิชัย วาสนาส่ง,2543:20)ที่เล่าถึงพ่อครัวผู้รู้จัก วิชาของเตา ที่จะตัดหรือหั่นสิ่งที่นำมาประกอบอาหารอย่างไรจึงจะไม่ฝืนธรรมชาติ เพราะจะทำให้มีดที่ใช้ในนั้นคมอยู่เสมอ ไม่ต้องลับมีดบ่อยครั้ง รู้จักเลือกวัตถุดิบอาหารที่มีคุณภาพ และต้องหั่นให้พอดี อาหารที่ปรุงก็จะมีรสชาติที่ดี รู้ว่าวัตถุดิบใดเหมาะกับวัตถุดิบใด จึงจะทำให้มีรสชาติที่กลมกล่อม และชาวจีนยังมีความสามารถในการปรุงแต่งอาหารให้มีกลิ่นหอม และสีสันทรับประทาน ซึ่งทำให้อาหารจีนเป็นที่นิยมอย่างมาก เพราะนอกจากจะมีรสชาติดีแล้ว อาหารจีนยังเน้นเรื่องของการบำรุงสุขภาพ (ประยงค์ อนันตวงศ์,2536:1-2)

คนจีนนับว่าอาหารและยาเป็นสิ่งเดียวกัน สมัยยุคโบราณราชสำนักของจีนให้ความสำคัญกับการจัดพระกระยาหารสำหรับถวายจักรพรรดิ เพื่อเสริมสร้างพระพลานามัยให้แข็งแรง นับว่าอาหารมีบทบาทสำคัญกับความมั่นคงทางการเมืองจีนในยุคประวัติศาสตร์ (ทวิทอง หงวิวัฒน์,2548:39) เป็นอย่างยิ่งสะท้อนให้เห็นว่า ชาวจีนเชื่อว่าอาหารมีผลอย่างมากต่อสุขภาพ สุขภาพที่ดีจะเกิดขึ้นเมื่อรับประทานอาหารที่มีความสมดุลกัน เพราะจะเสริมร่างกายให้แข็งแรงและยังช่วยรักษาโรคอีกด้วย (ประยงค์ อนันตวงศ์,2536:2; ปิยาภรณ์ สิริวัฒน์เสถียร,2550:40) จึงมีการแสวงหาอาหารบางชนิดที่หาได้ยากมารับประทาน เพราะเชื่อว่าเป็นของล้ำค่า และมีสรรพคุณในการบำรุงและรักษาร่างกายสูง แต่เพราะหาได้ยากลำบากจึงไม่มีผู้นิยม

รับประทาน รวมทั้งวิธีการปรุงที่แตกต่างจากวิธีการปรุงโดยปกติ กลายเป็นอาหารแปลกสำหรับบุคคลทั่วไป (ประยงค์ อนันตวงศ์,2536:44)

อาหารแปลก คือ อาหารที่มีความประหลาดและไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป (รวีโรจน์,2548:123)อาจเป็นอาหารที่นิยมชมชอบของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อันเกิดจาก ความเชื่อ ค่านิยม หรือ วัฒนธรรมของคนกลุ่มนั้น ชาวจีนก็เช่นเดียวกัน ด้วยความคิดที่ว่า การรับประทานอาหาร สามารถบำรุง และรักษาร่างกายให้มีสุขภาพดีได้ ผสานกับความเชื่อที่ว่าหากต้องการเสริมสร้างร่างกายส่วนใดให้ รับประทานส่วนนั้นเพื่อทดแทนกัน เช่น การรับประทานซุปราก เพื่อเสริมสร้างให้ผิวดูเยาว์วัย หรือ รับประทานอุ้งเท้าหมีเพื่อเสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง (Cammy Navaporn,2550) จึงมีชาวจีนบางกลุ่ม รับประทานอาหารแปลกๆเหล่านั้น เพื่อเป็นยาอายุวัฒนะ และเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ

ซึ่งอาหารแปลกๆบางชนิด มีขายแก่ภัตตาคารขนาดใหญ่ มักจะเป็นสัตว์หรือของหายาก มีราคาแพง บางครั้งในประเทศจำนวนไม่เพียงพอ จึงมีการลักลอบสรรหาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ตัวนิ่ม อวัยวะเพศสัตว์ สมอกลิง อุ้งเท้าหมี และบางชนิดก็ไม่เป็นที่ยอมรับ เช่น ซุปราก (ยาบำรุงทางเพศ ความจริงหรือความเชื่อ,2549; Cammy Navaporn,2550;จินาภิวัฒน์,2552) บางชนิดมีขายตามท้องตลาด เช่น สัตว์มีพิษหมักสุรา และรกเด็กอบแห้ง(ผู้จัดการออนไลน์,2555;รวีโรจน์,2557:76) อาหารแปลกบางอย่าง อาจไม่มีความแปลก หรือเป็นแค่อาหารธรรมดา แต่กลับมีวิธีการที่ทำให้หลายคนคิดว่าเป็นอาหารที่มีความแปลก เช่น ไข่ต้มปีศาจของเด็กชายพรหมจรรย์ ที่นำไปต้มในปีศาจของเด็กผู้ชาย แต่สำหรับคนในเมืองตงหยาง แหล่งกำเนิดอาหารแปลกนี้ กลับคิดว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวันของพวกเขา

(รวีโรจน์,2557:12-16) และด้วยในปัจจุบันวัฒนธรรมการรับประทานอาหารแปลก รวมถึงข่าวการลักลอบค้า สัตว์ป่าที่มีสาเหตุมาจากวัฒนธรรมนี้ ได้มีการเผยแพร่ทางสื่อต่างๆและส่งอิทธิพล ไปสู่นอกประเทศจีน หนึ่งในนั้นก็คือไทยที่ประชาชนบางกลุ่มหันมารับประทานอาหารเหล่านั้น แม้ว่าความเชื่อที่ว่าหากต้องการจะ บำรุงส่วนใดให้รับประทานส่วนนั้น(Cammy Navaporn,2550;ยาบำรุงทางเพศความจริงหรือความเชื่อ,2549; Joeadmin ,2551) ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจนมาสนับสนุนความเชื่อนี้ แต่เนื่องจากเป็นอาหารที่มาจากสัตว์บาง ชนิดไม่มีการปรุงให้สุกก่อนรับประทานหรือมีวิธีการรับประทานขณะที่สัตว์ยังมีชีวิตอยู่ จึงมีผู้ที่ไม่เห็นด้วย เพราะคิดว่าเป็นเรื่องโหดร้าย และถึงมีนักวิชาการบางท่านออกมาเตือนถึงสุขลักษณะในการรับประทาน แต่ก็ยังมีชาวจีนบางส่วนที่ยังรับประทานอาหารแปลกเหล่านี้ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจแก่การศึกษาว่า วัฒนธรรมอาหารแปลกของประเทศจีนนี้มีความเป็นมาและวิวัฒนาการอย่างไร และความเชื่อแบบใดที่อยู่ เบื้องหลังวัฒนธรรมนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1 เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา และ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน
- 2 เพื่อวิเคราะห์ว่าความเชื่อแบบใดที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

นิยามศัพท์

อาหารแปลก คือ อาหารที่มีความประหลาดและไม่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปแต่เป็นที่นิยมชมชอบของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งอันเกิดจากความเชื่อ ค่านิยม หรือวัฒนธรรมของคนกลุ่มนั้น

ขอบเขตของการศึกษา

ศึกษาอาหารที่มีความแปลกและเป็นที่นิยมรับประทานของชาวจีน

วิธีการดำเนินงาน

- 1 ศึกษาจากหนังสือ บทความ สื่ออินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน
- 2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อแบบใดที่ทำให้เกิดเป็นวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

ประโยชน์ของการศึกษา

- 1 ทำให้ทราบถึงประวัติ ความเป็นมา และ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน
- 2 ทำให้ทราบว่าความเชื่อแบบใดที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาหาร

โครงการบริหารวิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2545) เขียนหนังสือ เรื่อง **อาหารเพื่อมนุษยชาติ** กล่าวถึง ปัจจัยที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ คือ อาหารและน้ำเพื่อเป็นพลังงานสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นกิจกรรมแรกที่มนุษย์ทำ คือ การหาแหล่งอาหารและน้ำจากธรรมชาติ แต่เมื่อประชากรโลกเพิ่มมากขึ้นธรรมชาติมีการเปลี่ยนแปลง แหล่งอาหารในธรรมชาติเสียหายไป มนุษย์จึงผลิตอาหารโดยการเพาะปลูก และเลี้ยงสัตว์ เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากพอสำหรับมนุษย์ กลายเป็นการเริ่มต้นความเจริญรุ่งเรืองของมนุษย์ เมื่อมีการผลิตอาหารเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการหาจากแหล่งธรรมชาติทำให้ความต้องการอาหาร เพื่อขจัดความหิวนั้นมีเพียงพอแล้ว ความต้องการอาหารของมนุษย์จึงเปลี่ยนไป เป็นความต้องการอาหารที่ตนพอใจเพื่อก่อให้เกิดความสุข อาหารเป็นสิ่งกระตุ้นให้มนุษย์มีพฤติกรรมกรบริโภคที่แตกต่างกันและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย มีปัจจัยหลายประการที่มีผลต่อพฤติกรรมกรบริโภคของมนุษย์ เช่น วัย การศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ

2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอาหารแปลก

ประยงค์ อนันตวงศ์ (2536) เขียนหนังสือ เรื่อง **คัมภีร์การกินของจีน** กล่าวถึง อาหารจีนที่ได้รับ ความนิยมเพราะว่าคนจีนรู้ว่าเครื่องปรุง หรือ วัตถุดิบแบบใดเหมาะกับแบบใด อีกทั้ง รู้จักใช้สีสั่น และกลิ่น ทำให้อาหารน่ารับประทาน นอกจากนี้ อาหารจีนยังเน้นเรื่องของสุขภาพ โดยใช้หลักหยินหยางของเต๋า เพื่อให้อาหารที่ปรุงเกิดประโยชน์แก่ผู้รับประทาน และด้วยเหตุนี้ จึงมีการรวบรวมและจำแนกอาหารเป็น ชาติร้อนคือหยาง และชาติเย็นคือหยิน ซึ่งอาหารเหล่านั้น มีทั้งพืช และสัตว์ที่มีบางชนิดเป็นของหายากและ แปลกไม่เป็นที่ยอมรับ แต่ชาวจีนบางส่วนก็เชื่อว่าจะรับประทานแล้วช่วยบำรุงและรักษาร่างกายได้ เช่น อาหาร ที่จักรพรรดิจีนในอดีตทรงโปรดปราน มีอยู่ 3 อย่าง คือ หูฉลาม รังนก และอู้งั่วหมี ซึ่งเป็นอาหารหายาก ประชาชนในสมัยก่อนไม่นิยมรับประทานกัน เพื่อเป็นการแสดงความยิ่งใหญ่ของตน และนอกจากนั้น อาหารเหล่านี้ยังช่วยบำรุงให้สุขภาพแข็งแรง โดยเฉพาะอู้งั่วหมี ที่ได้รับการยกย่องว่ามีสรรพคุณมาก เพราะอาหารของหมี คือ น้ำผึ้งซึ่งมีสรรพคุณทางยา จึงทำให้การรับประทานหมี ก็เท่ากับการรับประทาน น้ำผึ้งเข้าไป ปัจจุบัน คนจีนกับเกาหลีบางกลุ่มยังนิยมรับประทานอู้งั่วหมี เพราะเชื่อว่ามีสรรพคุณมาก หากแต่ทางการแพทย์ก็ให้ความเห็นว่าคุณค่าที่ได้จากการรับประทานหมีนั้น มีเพียง โปรตีนเท่านั้น จึงมีการ เตือนว่าไม่ควรนำหมีมารับประทาน เพราะเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์

อดุล รัตนมันเกษม (2536) แปลหนังสือ เรื่อง **100ยาจีนอายุวัฒนะพร้อมสูตรอาหารเพื่อสุขภาพ** ที่รวบรวมยาจีนพร้อมทั้งสรรพคุณ 100 ชนิด ซึ่งเป็นตัวยาที่ได้จากพืชและสัตว์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลในส่วนนี้ กล่าวถึงการนำสัตว์มาทำเป็นยา เช่น กบ ไข่ไก่หรือตุ๋นแกจิ้นพบได้ทางตอนใต้ของจีนใช้บำรุงอาการไอและ หอบหืด มังกรทะเลเป็นปลาชนิดหนึ่งเมื่อนำมาตากแห้งใช้บำรุงไต แก้วมม ฟกซ้า ม้าน้ำใช้แก้อาการปวด เมื่อย บำรุงการไหลเวียนของเลือด กระดูกเสื่อมและกระดูกงอ เเสริมสร้างกระดูกให้แข็งแรงไม่ปวดเมื่อย ภูเขา พบได้ในมณฑลยูนนานใช้ขับลมให้เลือดไหลเวียนดีและยังช่วยแก้คัน โรคเรื้อนและฝี รกแห้ง ที่ได้จาก แม่ที่แข็งแรง เอาเยื่อ น้ำคร่ำ สายรกและเลือดทิ้ง นำมาอบแห้งช่วยกระตุ้นการจับหลังฮอร์โมน บำรุงเลือดลม รักษาผู้มีร่างกายอ่อนเปลี้ย

สันติ เสวตวิมล (2539) เขียนหนังสือ เรื่อง **20ปี เปิบพิสดาร** กล่าวใน บทนำของหนังสือ ถึง สูตร ยาโป้วที่รับประทานเพื่อเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ และยาอายุวัฒนะที่รับประทานเพื่อทำให้มีอายุยืนยาว ใน ตำราของนักพรตเต๋า นาม เก้อหง ผู้รวบรวมและบันทึกไว้ เมื่อคริสต์ศักราช 320 โดยบันทึกกล่าวว่าในสมัย จักรพรรดิฉินซี ทรงมีความกลัว 2 ประการ คือ กลัวไม่มีบุตรสืบทอดและกลัวความตาย จึงสั่งให้ให้เหล่าขุน นาง หาสูตรยาโป้ว และยาอายุวัฒนะมาถวาย สูตรยาโป้ว สามารถนำส่วนผสมมาได้ จากทั้งพืชและสัตว์ และสิ่งที่เป็นส่วนผสมได้ดีที่สุด คือค้างคาวส่วนยาอายุวัฒนะการนำ หยก ไข่มุกหรือโดยเฉพาะทอง ที่เชื่อ กันว่าเป็นธาตุเย็นมาบดละเอียด และผสมลงในอาหารแล้วรับประทานจะสามารถปรับร่างกายให้แข็งแรง และกล่าวถึง ชุนสู่ม่อแพทย์หลวงในราชวงศ์ถังหรือประมาณคริสต์ศักราช 581-682 ผู้เขียนตำราการ

ประกอบอาหารให้มีคุณค่า ซึ่งเป็นที่มาของยาจีนวิธีรักษาของเขาคือ จัดอาหารที่ดีให้คนไข้ก่อนที่จะจัดยาให้ ด้วยความคิดนี้จึงทำให้บรรดานักพรตเต๋านำไปผูกสัมพันธ์กับหลักหยินหยาง ในลัทธิเต๋า ชาวเต๋าเชื่อว่า อาหารมีเบญจรส คือ เปรี้ยว ขม หวาน เค็ม เผ็ดและจุดพลังคือ ร้อน อุ่น เป็นธาตุหยางเย็น เยือกแข็งเป็นธาตุหยิน ทั้งสองจะช่วยให้ร่างกายเกิดความสมดุล

รวิโรจน์ (2548) เขียนหนังสือ เรื่อง โทคเหลื่อเชื่อ เล่ม 2 กล่าวถึง เรื่องราวแปลกๆที่เกิดขึ้นจริงจากทั่วโลก ทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันอาจเป็นเรื่องเหลือเชื่อที่เราไม่เคยคาดคิด ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลของการรับประทานอาหารประหลาดซึ่งไม่ได้รับการยอมรับ เช่น ตัวอ่อนมนุษย์ ที่มีเงินเช่น ประเทศจีน โดยการนำทารกแรกคลอดหรือเสียชีวิตจากการแท้ง มาต้มลงในซูปรวมกับเนื้อหมูและสมุนไพรจีน เพราะเชื่อว่าสามารถทำให้ผิวพรรณสวยงามและมีภูมิคุ้มกันโรคสูง การรับประทานสมองลิงเป็นอาหารมีขายในภัตตาคารใหญ่ๆ โดยนำลิงมาหนีบที่โต๊ะให้ส่วนศีรษะถึงโผล่ขึ้นมาด้านบน พ่อครัวจะโกนศีรษะของลิงออกจนเกลี้ยง หลังจากนั้นใช้ก้อนเจาะกะโหลกศีรษะออก แล้วให้ลูกค้ำคักสมองลิงรับประทาน ด้วยความเร่งรีบเพราะสมองลิงจะลดปริมาณ และยุบตัวลงอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันยังมีการรับประทานสมองลิงแช่แข็ง เพื่อลดภาวะสมองลิงหดตัว

วิทวัส วัฒนาวินูล (2549) เขียนบทความ เรื่อง รก บำรุงเลือด พลัง ยินหยาง บำรุงภาวะร่างกาย เสื่อมพร่อง ในนิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่ 323 กล่าวถึง รก ว่าเป็นอาหารชั้นดี ตำราสมุนไพรจีนมีการบันทึกสรรพคุณรอกของมนุษย์ว่าเป็นยาบำรุงชั้นเลิศที่สืบเนื่องมาจาก 2200 ปีก่อน จักรพรรดิฉินซี แสวงหายาอายุวัฒนะ รกคน ก็ถือเป็นยาบำรุงสุขภาพที่ใช้ในราชสำนัก และลิ่สื่อเงิน แพทย์จีนแห่งราชวงศ์หมิง ก็ได้บันทึก รกแห้ง ไว้ในตำราสมุนไพร ซึ่งรอกมีสรรพคุณดังนี้ บำรุงเลือด บำรุง สมรรถภาพทางเพศ เสริมสร้างภูมิคุ้มกันด้านภูมิแพ้และกระตุ้นการสร้างเม็ดเลือดขาว ปัจจุบันพบว่า ในรอกมีสารอาหารสำคัญ ที่ทำให้ร่างกายฟื้นฟูสภาพกลับมาเยาว์วัย รวมถึงการนำไปประยุกต์ในการรักษาโรคต่างๆจากการใช้รอกคน โดยการแยกเอาสารที่มีประโยชน์ รวมถึงฮอร์โมนและเซลล์ต้นกำเนิดด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง

บทความ เรื่อง ยาบำรุงทางเพศ ความจริงหรือความเชื่อ (2549) กล่าวถึงว่า ความรู้ทางการแพทย์ของจีน ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในราชสำนัก บรรดาแพทย์ที่มีความรู้ จะถูกเกณฑ์ให้เข้ามาดูแลสุขภาพขององค์จักรพรรดิให้แข็งแรงและมีพระชนมายุยืนยาว หากประชวรเมื่อใด แพทย์หลวงจะถูกลดเงินเดือนทันที เพราะถือว่าเป็นความบกพร่องของแพทย์ที่จัดอาหารไม่เหมาะสมให้เสวย บรรดาแพทย์หลวงจึงต้องพยายามคิดค้นสูตรอาหาร และยาบำรุงขนานต่างๆ เตรียมพร้อมไว้เสมอ โดยเฉพาะ ยาบำรุงทางเพศ เพราะนอกจากจะต้องปฏิบัติภารกิจในการปกครองบ้านเมืองแล้วยังต้องดูแลพระมเหสีและนางสนมกำนัลให้มีความสุข วัตถุประสงค์ที่นำมาใช้ทำยาไปว่า บำรุงทางเพศมาจากสมุนไพรทั้งจากพืชและสัตว์ ล้วนมาจากการเฝ้าสังเกตทดลอง และสะสมประสบการณ์ถ่ายทอดสืบต่อกันมา เช่น คนเลี้ยงแพะ สังเกตเห็นแพะตัวผู้กินหญ้าชนิดหนึ่งเข้าไปแล้วเกิดอารมณ์ทางเพศจนต้องวิ่งเข้าไปใส่แพะตัวเมีย เมื่อคนเลี้ยงแพะลองนำมากินดูก็พบว่า

เกิดแรงกระตุ้นทางเพศเช่นเดียวกัน จึงตั้งชื่อหญ่ชาชนิดนี้ หล้าเขาแพะ เป็นต้น สมุนไพรที่ได้จากสัตว์นั้นมีความเชื่อกันว่า หากรับประทานอวัยวะเพศสัตว์ที่แข็งแรงเข้าไปก็จะแข็งแรงเหมือนสัตว์ชนิดนั้น เช่น ถ้ากินอวัยวะเพศเสือก็จะมีความแข็งแรง ถ้ากินอุ้งตีนหมีก็จะสามารถมีเพศสัมพันธ์ที่รุนแรงเช่นเดียวกับเวลาที่เจ้าหมีอุ้งตีนตะปบคู่ต่อสู้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังนิยมกินสัตว์ที่มีรูปร่างคล้ายอวัยวะเพศชายด้วย อวัยวะสัตว์ที่ชาวจีนนำมาทำยาบำรุงทางเพศจึงมีมากมายเช่น จูเสื่อ จูซ้าง จูกวาง จูเมวน้ำ จูสิงโตทะเล อุ้งตีนหมี เขากวางอ่อน กิ่งกำแดง ตู๊กแก ม้าน้ำ กระดองเต่า ตัวไหม ไตแมว รกคนตากแห้ง ศ.นพ. หวัง เป้า หลง รองผู้อำนวยการสถานพยาบาลหัวเฉียวแผนโบราณ กล่าวว่าในตำราแพทย์จีนมีการใช้สัตว์และพืชหลายชนิดเป็นยาบำรุงทางเพศ แต่การใช้จะต้องคำนึงถึงสุขภาพทางเพศของผู้ป่วยที่แตกต่างกัน ยาบางชนิดก็ไม่สามารถรักษาผู้ป่วยได้ทุกคน ในตำราแพทย์จีนบันทึกยาวนานต่างๆ ไว้มากมาย เต็มไปด้วยขั้นตอนการรักษาที่ละเอียดอ่อน และอธิบายว่า ในตำราแพทย์จีนเล่มปัจจุบันส่วนที่เป็นยาบำรุงหยาง นั้นมีสัตว์ที่ใช้เป็นยาเพียงไม่กี่ชนิดเท่านั้น คือ เนื้อแพะ เนื้อกวาง เขากวางอ่อน กุ้ง ม้าน้ำ กีบไก่อหรือตุ๊กแกเงิน หรือรกแห้ง สำหรับอวัยวะเพศสัตว์ที่กล่าวมาข้างต้นเป็นความเชื่อที่มีมาแต่ในอดีต บางคนที่เคยใช้แล้วอาการป่วยหายไป ก็ยังคงเชื่อว่าอวัยวะเพศของสัตว์ชนิดนั้นคือยาบำรุงทางเพศ และกล่าวต่อกันไป ส่วนอวัยวะเพศสัตว์ เป็นยาบำรุงทางเพศหรือไม่ นั้น ยังไม่มีการพิสูจน์

Cammy Navaporn (2550) เขียนบทความ เรื่อง เมฆอาหารโหดชาติสัตว์ จากทั่วโลก กล่าวถึงอาหารแปลก และมีวิธีการประกอบอาหารที่โหด เช่นการตัดอุ้งเท้าหมี ที่ไม่สามารถตัดขณะที่หมียังมีชีวิตได้ การฆ่าหมี ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะหนังหมีจะหนาจนยากต่อการฆ่า ดังนั้น ผู้ฆ่าจึงจับหมีถ่วงน้ำทิ้งเป็น หลังจากหมีสงบลง ก็นำมีดกรีดให้เลือดสดๆ ไหลลงมาจากคอหมีสู่ถ้วยขนาดย่อม เลือดในถ้วยถูกผสมด้วยเหล้าขาวแล้วเวียนกันดื่ม หลังจากการฆ่าและอุ้งเท้าหมีเสร็จสิ้นจึงนำไปที่โต๊ะ เป็นอาหารที่เชื่อว่าจะช่วยทำให้คนแข็งแรงในเรื่องกามารมณ์ คุณเกี่ยวกับความแข็งแรงของอุ้งเท้าหมี การกินตัวอ่อนของมนุษย์หรือทารกที่เพิ่งคลอดนั้น เป็นความเชื่อลึกลับว่าจะช่วยเพิ่มคุณค่าอาหารหลายอย่างในหมู่ชาวจีนนั้นก็คือทำให้ผิวสวยเนียน ร่างกายแข็งแรงต้านโรค และที่เชื่อกันมากก็คือช่วยบำรุงไตได้ดี สำหรับวิธีการทำ ก็คือนำเด็กทารกแรกคลอดหรือเด็กที่ตายจากการทำคลอด ยังเป็นเด็กผู้ชายยิ่งดี มาสับ มาเคี้ยวเป็นซูป และใส่เนื้อหมูลงไป รสชาติเหมือนซูปสมุนไพร อย่างไรก็ตาม การนำเด็กทารกมาทำตุ๋นยาจีนเป็นอาหาร ที่ประเทศจีนนั้นถือว่าผิดกฎหมาย ทำให้เมนูนี้ ต้องมีการสั่งเป็นพิเศษ การกินสมอลิง ได้ถูกสืบทอดมาช้านานตั้งแต่สมัยโบราณปรากฏเรื่องราวในตำรา เป็นจาวกั๋งมู่ ในรัชสมัยหมิง “บันทึกไว้ว่า ในบันทึกอู้จื้อ ลิงแสมนับว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่” ในบันทึก หลินไห่จื้อ “กล่าวว่า คนกวางซู่ชื่นชอบการกินสมอลิง” บันทึกอู้จื้อ ที่พูดถึง “บทประพันธ์ของ หยางฝู ในรัชสมัย ฮั่น” และมีเรื่องเล่าว่า เป็นเพราะชั้นที่สมัยก่อน เชื่องมยางว่า กินสมอลิงทารกดิบบๆสามารถช่วยให้อวัยวะทางเพศเขางอกคืนกลับมาได้ แต่สมอลิงเด็กไม่ใช่ได้มาง่ายๆ จึงได้ใช้สมอลิงชดเชยทั้งยังแนวคิด “ใช้ร่างบำรุงร่าง” “ใช้สมอลิงบำรุงสมอลิง” รวมนิยายเรื่อง ซุนหงอคง ตัวเอกในเรื่องมีพลังกำลังและอิทธิฤทธิ์ ทำให้มีคนเชื่อว่ากินสมอลิงมีผลประโยชน์มากมาย

Joeadmin (2551) เขียนบทความเรื่อง **อู้ง่ายหมีมีคุณค่าทางอาหารสูง** กล่าวถึงรศ.ดร.แก้ว กังสดาลอำไพ หัวหน้าฝ่ายพิษวิทยาทางอาหาร สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่อธิบายว่า อู้ง่ายหมีเป็นเพียงอวัยวะส่วนหนึ่งของหมีเท่านั้น แต่สิ่งใดก็ตามที่หายาก คนมักจะชอบคิดว่า มีประโยชน์และมีคุณค่าทางอาหารสูง เพราะหมีเป็นสัตว์ที่แข็งแรง คนที่รับประทานอู้ง่ายหมีแล้วก็จะมีความรู้สึกได้ว่า เมื่อได้รับประทานสัตว์ที่แข็งแรง ตนก็น่าจะแข็งแรง ซึ่งเป็นความเชื่อของคนจีนโบราณที่ว่า ถ้าอยากแข็งแรงแบบไหนก็ต้องรับประทานของแบบนั้น ประโยชน์ที่ได้รับจากการรับประทานอู้ง่ายหมี นอกจากได้รับสารอาหารประเภทโปรตีนแล้วประโยชน์อื่น เช่น ทำให้ร่างกายแข็งแรง และช่วยเพิ่มสมรรถภาพทางเพศนั้น ไม่เป็นความจริง เนื่องจากยังไม่มียุทธศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ใดมารับรองความเชื่อดังกล่าว เพราะฉะนั้น การรับประทานอู้ง่ายหมี จึงมีส่วนสนับสนุนให้หมีสูญพันธุ์เร็วขึ้น

จินากิวัฒน์ (2552) เขียนบทความข่าว เรื่อง **เจาะขบวนการค้าสัตว์ป่าหายากส่งจีน ตัวนึ่ง เสือผลิตยาได้ป โรคหัวใจกินเขากวางอ่อนเสี่ยงตาย** กล่าวถึง ความเชื่อ และตำราแพทย์จีน เรื่องยาได้ป อาจารย์โสรัจ นิโรธสมบัติ อาจารย์ประจำคณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กล่าวไว้ว่า ความเชื่อที่สืบทอดกันมาของคนจีน คือการรับประทานส่วนใดของสัตว์รักษาส่วนนั้นหมายความว่า หากร่างกายเจ็บป่วยที่ใดก็ให้รับประทานอวัยวะของสัตว์ต่างๆ เพื่อรักษาส่วนนั้น และก็พบว่าความเชื่อนี้ส่วนใหญ่จะได้ผลเป็นจริงตามนั้น แต่ส่วนใหญ่แพทย์จีนจะนิยมให้คนป่วยกินอวัยวะของหมู เนื่องจากหมูเป็นสัตว์ที่ไม่มีพิษและมีสถานะเป็นกลาง มีคุณสมบัติทางยีนหยาง ที่เรียกว่าไม่ร้อนเกินไปและไม่เย็นเกินไป ถือว่าดีต่อสุขภาพ ความเชื่อนี้นอกจากจะกินเพื่อรักษาอาการป่วยตามอวัยวะต่างๆ ของมนุษย์แล้วหลายคนได้นำเอาความเชื่อนี้มาใช้สำหรับกระตุ้นความเป็นชายด้วย โดยนิยมกินอวัยวะเพศของสัตว์ต่างๆ สัตว์ตระกูลเสือ เช่น เสือโคร่ง เสือลายเมฆ เสือดำ และเสือขนาดเล็กอื่นๆ ได้รับความนิยมในการรับประทานเพราะเชื่อในสรรพคุณทางยาได้ป และมีการลักลอบขายเสือ มักจะมีต้นทางจากประเทศทางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่มีบางส่วนที่จับได้จากป่า และบางส่วนเป็นการลักลอบขายจากฟาร์มเลี้ยงเสือต่างๆ ซึ่งจะมีการฆ่าและชิ้นส่วนอวัยวะออกก่อนที่จะลำเลียงนำส่งต่อ เวลาที่ถูกจับกุมมักจะพบว่ามีการนำมาลักลอบขายร่วมกับตัวนึ่งซึ่งแม้เสือจะมีปริมาณการขายที่น้อยกว่า แต่มูลค่าของเสือนั้นมีมากกว่าตัวนึ่งมาก ตัวนึ่ง ในทางการแพทย์แผนจีนจะไม่ใช้เนื้อในการรักษา แต่จะเน้นการใช้เกล็ดของตัวนึ่งในการทำยารักษาโรค มีคุณสมบัติสำคัญคือสามารถรักษาโรคเนื้องอก, ก้อนเนื้อต่างๆ, โรคมะเร็ง, ปวดเมื่อยร่างกาย, เหน็บชา, ฝี, หนอง, ต่อมน้ำเหลืองอักเสบ, และมักใช้ในการช่วยเพิ่มน้ำนมให้คนหลังคลอดบุตร ซึ่งจะนำเอาเกล็ดตัวนึ่งมาผสมกับสมุนไพร หรือต้มกับสมุนไพรตัวอื่น ช่วยให้เลือดหมุนเวียนดี จึงมักใช้กับอาการที่เกี่ยวข้องกับเส้นเลือด เส้นลมปราณต่างๆ ส่วนนี้ทำให้ คนนิยมนำไปใช้กับอาการอวัยวะเพศไม่แข็งตัวด้วย

BATTY (2554) เขียนบทความ เรื่อง **ฉีดสารสกัด รกคน ทำให้เป็นหนุ่มสาวกลับมาได้อีกจริงๆ หรือ** กล่าวถึงความเชื่อเรื่อง ของรกคน ว่าเป็นยาอายุวัฒนะมีมานานกว่า 2000ปี การสกัดสารที่สำคัญและเซลล์ต้นกำเนิด (Stem cell) จากรกเป็นพื้นฐานของการรักษาโรคด้วยการใช้เซลล์รักษาเซลล์ (Cell therapy)

การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรกเริ่มตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 ปีคริสต์ศักราช 1912 Dr.Alexis Carrel ได้รับรางวัลโนเบลจากการค้นพบว่า การฉีดสารสกัดจากรกคน ช่วยทำให้เนื้อเยื่อของคนสูงอายุมีการฟื้นฟูสภาพ มีชีวิตชีวากลับมาได้ ปี 1930 Dr.Paul Neihans ได้เนื้อเยื่อ ต่อม อวัยวะในระยะตัวอ่อนนำมาบดเป็นเซลล์ฉีดเข้าไปร่างกายสัตว์ทดลองที่มีความเสื่อมพร่องหรือสูญเสียเนื้อเยื่อ ต่อม อวัยวะเหล่านั้น พบว่าสามารถกระตุ้นเซลล์ให้มีการแบ่งตัวฟื้นฟูกลับมาได้

ผู้จัดการออนไลน์ (2555) เขียนบทความข่าว เรื่อง รกเด็ก ตำรับยาอายุวัฒนะแดนมังกร กล่าวถึงตำราการแพทย์ในสมัยโบราณของจีนที่เชื่อว่า รกเด็กคือแหล่งอาหารชั้นยอดสำหรับบำรุงสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง และในปัจจุบันสรรพคุณของรกเด็กก็เริ่มมีการพูดถึงมากในประเทศตะวันตก ซึ่งบางคนเชื่อว่าสามารถช่วยให้สตรีภายหลังคลอดบุตรห่างไกลจากการซึมเศร้า มีน้ำนมมากขึ้น มีคำกล่าวที่ว่า นิน ลือหวง หรือ จินซีฮ่องเต้ จักรพรรดิองค์แรก ที่รวบรวมแผ่นดินจีนเป็นปึกแผ่นทรงระบุมือเมื่อราว 2,200 ปีก่อนว่า รกในครรภ์มารดากินแล้วสุขภาพแข็งแรง และรำลึกกันว่า ในช่วงราชวงศ์สุดท้ายของจีน พระนางเจี๋ยไท่โฮ้ว หรือซูสีไทเฮา ก็เสวยรกเด็ก เพื่อคงความเยาว์วัย ตำราการแพทย์โบราณในสมัยราชวงศ์หมิง (ค.ศ. 1368-1644) ก็บันทึกว่ารกเด็กมีสารอาหารมากมาย และหากรับประทานเป็นระยะเวลาานานก็จะมีอายุยืนยาว

รวโรจน์ (2557) เขียนหนังสือ เรื่อง คิดได้ัย ทำไปได้ โศครเหลือเชื่อ กล่าวถึง กล่าวถึงเรื่องราวแปลกๆที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลของการรับประทาน ไข่ต้มปีศาจเด็กชายบริสุทธิ์ที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี ได้รับการจดทะเบียนเป็นอาหารวัฒนธรรมของ เมืองตงหยาง มณฑลซีเจียง โดยสืบทอดมาจากบรรพบุรุษที่เชื่อกันว่ามันจะช่วยลดความร้อนของร่างกาย ช่วยให้ระบบเลือดไหลเวียนดี อีกทั้งยัง ช่วยแก้ปวดเมื่อยเส้นเอ็นและข้อต่อ และช่วยให้มีแรงในการทำงานยิ่งขึ้น โดยจำหน่ายในราคา 1.50 หยวนต่อฟอง ส่วนวิธีการต้มนั้น ไม่ใช่แค่ต้ม 10-20 นาที เท่านั้น แต่จะต้องใช้เวลา 1 วันในการต้มไข่ให้สุก เพื่อให้ไข่ไหลเข้าสู่เนื้อไข่ ซึ่งเวลาต้มจะต้องรินปีศาจใส่หม้อตลอดเวลา เพื่อไม่ให้ไข่แข็ง รวมทั้งต้มโดยใช้ไฟรุ่มคอยควบคุมไฟไม่ให้ไข่ร้อนหรือสุกจนเกินไป และข่าวสตรีชาวจีนที่ดื่มเหล้าแดง เพราะเชื่อว่าช่วยรักษาโรคไขข้ออักเสบได้ ถูกงูที่ดองไว้ในโหลที่มีเครื่องต้มแอลกอฮอล์เป็นเวลากว่า 3 เดือนกัด แต่ยังไม่โศครที่รอดชีวิตมาได้

3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมอาหารจีน

วิทวัส วันฉนวนวิบูล (2542) เขียนบทความ เรื่อง **สมรรถภาพเพศชายในทัศนะจีน**

ในนิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่ 244 กล่าวถึง การค้นพบยาที่เกี่ยวข้องกับการกระตุ้นสมรรถภาพทางเพศ ทำให้ผู้ชายทั้งหลาย ที่มีปัญหาหรือคิดอยากจะเสริมสร้างสมรรถภาพของตนเองให้แกร่งโดยไม่ได้คำนึงถึงโทษหรือผลเสีย ที่จะเกิดจากการบริโภคยาเหล่านั้น ในทัศนะคติของแพทย์แผนจีน ได้อธิบายสาเหตุ และการดูแลรักษา เกี่ยวกับการเสื่อมสมรรถภาพทางเพศ ไว้ว่าความเสื่อมสมรรถภาพมีหลายสาเหตุ อาจเกิดจากไตพร่อง ตับถูกอุดกั้น เลือดและพลังไม่พอจากภาวะม้ามพร่อง ความร้อนชื้นส่วนล่างของร่างกาย ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากภาวะพร่องของไตเป็นอันดับหนึ่ง จากการมีเพศสัมพันธ์มากเกินไปหรือประวัติการหลั่งสารจิง(น้ำอสุจิ)มากเกินไป ความเชื่ออันนี้นำไปสู่ความคิดในเรื่องการดูแลสุขภาพไม่ให้ไตเสื่อมเร็วจึงต้องถนอมไตให้แข็งแรง และในคัมภีร์เส้นหนังเป็นเฉาจึงได้บรรยายสรรพคุณของยาสำหรับการบำรุงไตให้แข็งแรง เพิ่มสารจิง เสริมการทำงานของหยาง ช่วยเสริมสมรรถภาพทางเพศ ซึ่งมีอาหารจากพืชผักต่างๆ ได้แก่ ลูกพุทราจีน เมล็ดงา น้ำผึ้ง องุ่น ลูกบัว เนื้อในของเมล็ดท้อ ถั่วลิสง จิง หัวหอม กุยช่ายและ อาหารจากสัตว์ต่างๆ ได้แก่ กุ้ง ปลิงทะเล ม้าน้ำ เนื้อแพะ เนื้อกวาง เขากวางอ่อน

พิชัย วาสนาส่ง (2543) เขียนหนังสือ เรื่อง **ข้างครัว** กล่าวถึง วัฒนธรรมของจีนที่ผูกพันกับเรื่องอาหารมาหลายพันปีแล้ว การทำอาหารของจีนโดยยึดหลักหลักทฤษฎีเต๋า ในเรื่องความพอดี และรู้จักธรรมชาติของอาหาร รู้ว่าปรุงอย่างไรจึงมีรสชาติดี ซึ่งในสมัยราชวงศ์ถัง หมอซุนซุนม่อ ได้เขียนตำรา การประกอบอาหารที่มีคุณค่า ใช้วิธีรักษาคนไข้โรคขาดสารอาหาร โดยจัดอาหารที่ดีให้ก่อนจัดยาให้ อาหารจีนจึงเป็นเครื่องป้องกันเจ็บไข้ได้ป่วยและช่วยรักษาร่างกาย ชาวจีนโบราณมีคำกล่าวว่าอาหาร บางอย่างก็ให้คุณ บางอย่างให้โทษ แม้แต่อาหาร ทั้ง 5รส ตามหลักหยินหยางยังมีทั้งคุณและโทษ ตามตำราอาหารแต่ละอย่างมีรสในตัวอยู่แล้ว เมื่อสารเคมีที่ทำให้เกิดรสตกถึงกระเพาะ ก็จะแยกย้ายไปตามอวัยวะต่างๆ ถ้าเราทานรสใดมากเกินไป ก็จะให้โทษ คนจีนจึงทานรสไม่จัด ส่งผลให้ผิวพรรณดี และดูอ่อนวัย ปัจจุบันในประเทศจีนอาหารแบบดั้งเดิมหาได้ยาก กลายเป็นสองภพที่มีแหล่งเครื่องปรุง และยังมีอาหารแปลกหายาก เช่น ชะมด สมอลิง อู้ง่าหมี่ก็มีขายให้ได้ รวมถึงงู คนจีนไม่รังเกียจเพราะถือเป็น ปลาชนิดหนึ่ง และใช้รักษาโรคที่เกี่ยวกับกระดูก คนจีนละเอียดเรื่องอาหาร นักโภชนาการจีนยืนยันว่า หากบริโภคอาหารอย่างถูกต้อง เมื่อเจ็บป่วยจะช่วยเสริมสร้างพลังให้อวัยวะในร่างกาย

ทวีทอง หงวิวัฒน์ (2548) เขียนหนังสือ เรื่อง **กินดีสุขภาพดี** กล่าวถึง พฤติกรรมการรับประทานอาหารที่เน้นด้านคุณภาพ ประโยชน์ทางโภชนาการเพื่อสุขภาพที่ดี ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลของการรับประทานอาหารในวิถีเต๋าคนจีนจึงถือว่ายาและอาหารเป็นเรื่องเดียวกัน สมัยราชวงศ์โจว 221-1200ปีก่อนคริสตกาล ราชสำนักจีนได้มีหมอล่วงด้านโภชนาการ มีหน้าที่สำคัญ คือ จัดเตรียมอาหารที่มีคุณค่าถวายจักรพรรดิจีน เป็นผู้ที่มิบทบาทในประวัติศาสตร์ราชสำนักจีนโบราณ หมอผู้มีชื่อเสียงหลายท่านในสมัยจีนโบราณต่างให้

ความสำคัญกับอาหารในฐานะยา และวิธีการรักษาโดยใช้อาหารบำบัดคนไข้ ปัจจุบันเรียกว่า โภชนาบำบัด เมื่อประมาณ 300ปีก่อนคริสตกาล มีการรวบรวมตำราเครื่องยาจีนกว่า365 ชนิด เป็นเล่มแรก ซึ่งเน้นถั่วเหลือง เป็นยาที่สำคัญ และตำรายาที่สมบูรณ์ที่สุดคือ เป็นชาวกังมู่ในราชวงศ์หมิง คริสต์ศักราช1368-1644 รวบรวมเครื่องยาจีนไว้ถึง2000กว่าชนิด สำหรับคนจีน การปฏิบัติตามวิถีแห่งเต๋า ก็สามารถมีสุขภาพที่ดี รักษาอาการเจ็บป่วยและมีอายุวัฒนะได้ และมีคำกล่าวของเต๋าว่า คนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ จึงประกอบไปด้วยหยินและหยาง อาหาร ก็เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ จึงประกอบไปด้วย หยินและหยาง ด้วยเช่นกัน เมื่อเรารับประทานอาหาร จึงมีผลต่อความสมดุล ของหยินหยางในร่างกาย ทางการแพทย์จีนเมื่อร่างกายอ่อนแอ เกิดจาก หยินหยาง ในร่างกายบกพร่องจึงต้องเสริมด้วย อาหารและยาบำรุงเพื่อเพิ่มพลังให้กับอวัยวะต่างๆ ในร่างกาย

ปียากรณ์ สิริวัฒนเสถียร (2550) เขียนบทความวิจัย เรื่อง **เต๋ากับสุขภาพแบบองค์รวม** กล่าวถึงการดูแลสุขภาพด้วยการออกกำลังกาย และการรับประทานอาหาร ตามหลักแนวคิดของเต๋าที่ยึดหลักความสมดุลของชีวิตและธรรมชาติให้สอดคล้องกับ พลังหยิน-หยาง ของสิ่งนั้นๆ การรับประทานอาหารตามตำราทางการแพทย์ที่มีพื้นฐานมาจาก หลักหยิน หยาง ของลัทธิเต๋า คือการนำส่วนผสมของอาหารที่ถูกตามหลัก โภชนาการ มาบำรุงสุขภาพทำให้อายุยืน อาหารแต่ละอย่างที่มีส่วนประกอบของธาตุแตกต่างกัน บ้างเย็น บ้างร้อน ละมึรสแตกต่างกันซึ่งมีส่วนช่วยในการปรับ หยิน และ หยาง ของร่างกายให้สมดุล และยังมีสรรพคุณป้องกันโรค

บงกชกร จิตตะโสภี (2555) เขียนบทความวิจัย เรื่อง **วัฒนธรรมทางเพศในราชสำนักของชาวจีนโบราณ** กล่าวถึง วัฒนธรรมทางเพศในราชสำนักของชาวจีนโบราณ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูล เรื่องอาหารของฮ่องเต้ที่ถูกปรุงขึ้นเป็นพิเศษเพื่อบำรุงร่างกายและบำรุงกำลังทางเพศโดยมีความคิดความเชื่อเรื่องเต๋าและอยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมดังกล่าว เช่นความคิดเรื่องเต๋าที่เกี่ยวกับการรักษาให้ร่างกายสมบูรณ์และแข็งแรงโดยวิธีการต่างๆ การใช้พลังชี่โดยการมีเพศสัมพันธ์เพื่อถ่ายทอดพลังชี่ให้แก่กันหรือการกินอาหารตามฤดูกาล ปวยและหยินหยางเพื่อป้องกันการอาการเจ็บป่วย

ทวิทอง หงวิวัฒน์ (2556) เขียนหนังสือ เรื่อง **อาหาร วัฒนธรรม สุขภาพ** กล่าวถึง วัฒนธรรมการรับประทานอาหารต่างๆที่มีในโลก รวมทั้งคุณประโยชน์ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูล ของวัฒนธรรมการรับประทานเลือดสัตว์ การดื่มเลือดสัตว์เป็นอาหารมีมานานแล้ว บันทึกของ มาร์โคโปลโล ได้เขียนเรื่องราวการดื่มเลือดเป็นอาหาร ของทหารชาวมองโกลในสมัยกุบไลข่าน โดยพวกเขาจะไม่พกพาเสบียงไปในการทำสงครามเพราะไม่สามารถจุดไฟหุงอาหาร ได้แต่จะดื่มเลือดจากม้าที่พวกเขาพาไปด้วยแทน โดยการเจาะเลือด ที่จะไม่กระทบต่อความแข็งแรงของม้าและในปัจจุบันชาวจีนบางกลุ่ม ยังคงดื่มเลือดสดๆเป็นอาหาร โดยเฉพาะการดื่มเลือดกบกับสุราเพราะเชื่อว่ารักษาการปวดหลัง และบำรุงสายตา ได้มีหลักฐานว่าชาวจีน ได้นำเลือดมาปรุงอาหารตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังและในราชวงศ์ซ่งแห่งเทพมณฑลผู้เขียนได้ นิยมรับประทานดื่มเลือด

เปิด ไก่ และสุกรกันมากโดยเฉพาะคนจีนแต่จิวและไหหลำเพราะเชื่อว่า เลือดสามารถขับสารพิษและฝุ่น ละอองออกจากร่างกายได้ และความเชื่อนี้ก็ได้รับการยืนยันว่าอาจรักษาได้จริงเพราะเลือดมีธาตุเหล็กสูง แต่ ด้วยในเลือดมีสิ่งเจือปนอยู่มากที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงควรหลีกเลี่ยงการดื่มเลือดสดเพื่อความปลอดภัย

4.เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์จีนตำรายาและสมุนไพร

โกวิท คัมภีร์ภาพ(2549) เขียนหนังสือเรื่อง ทฤษฎีพื้นฐานการแพทย์ กล่าวถึง ความเป็นมาของการแพทย์แผนจีนตั้งแต่ก่อนราชวงศ์โจวถึงปัจจุบัน การแพทย์แผนจีนในไทย ความเป็นมาและแนวคิดของ ทฤษฎีหยินหยาง ความเป็นมาและแนวคิดของ ปัจจุธาตุ ความสัมพันธ์กันของอวัยวะภายใน ความสัมพันธ์กันระหว่างสารจำเป็น เลือด ลมปราณ และของเหลวในร่างกาย ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพร่างกาย สาเหตุของการเกิดโรค หลักการป้องกันและวิธีการรักษาโรค

หมอไพโร (2550) เขียนหนังสือเรื่อง ชีวิตสมดุลแบบแพทย์แผนจีน กล่าวถึง ความรู้พื้นฐานของ ศาสตร์การแพทย์เช่น การวินิจฉัยโรค หยินหยาง ธาตุทั้ง5 เส้นลมปราณ การดูแลร่างกายแบ่งเป็น3 ประเภท คือดูแล ตามวัย สภาพร่างกาย และฤดูกาล ความหมายของยาจีน ยาหอม และยาลูกกลอน ข้อห้ามเวลากินยา จีนและการแพทย์จีน การขับสารพิษออกจากร่างกายตามธรรมชาติ และความรู้พื้นฐานเรื่องโรคภัย

กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (2551) เขียนหนังสือเรื่อง ศาสตร์แพทย์แผนจีนเบื้องต้น กล่าวถึง ประวัติของการแพทย์แผนจีน โดยแบ่งออกเป็น7 ยุค คือ ยุคโบราณ ยุคราชวงศ์เซี่ยถึงชุนชิว ยุคก่อนเกิดทฤษฎีการแพทย์ ยุคราชวงศ์จิ้น-ถัง ยุคราชวงศ์ซ่ง-หมิง ยุคการพัฒนาการแพทย์ ยุคการแพทย์สมัยใหม่ ทฤษฎีหยินหยางประกอบด้วย 2 ด้าน ซึ่งมีลักษณะทั้งขัดแย้ง และพึ่งพากัน การจำแยก หยินหยางมี 4แบบ และ หลักการใช้หยินหยางในการรักษาโรคคือ เมื่อหยางพร่องให้เสริมหยิน เมื่อหยินพร่องให้เสริมหยาง ปัจจุธาตุ ประกอบด้วย ดิน น้ำ ไฟ ไม้ ทอง ธาตุทั้ง 5 สัมพันธ์กับอวัยวะในร่างกายและ อารมณ์ จึงคือสารประกอบชนิดหนึ่งที่เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของร่างกายและดำรงชีวิตแบ่งออกเป็นสอง แหล่งที่มา ได้แก่สารจำเป็นก่อนกำเนิดและสารจำเป็นที่ได้มาจากอาหารซึ่งหน้าที่ของจึงมีควบคุมการเจริญเติบโตของร่างกาย ควบคุมการสืบพันธุ์ และเปลี่ยนเลือดและลมปราณ ช่วยต้านทานโรค ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เล็กที่สุดในร่างกายควบคุมการทำงานของร่างกายให้ร่างกายให้เป็นปกติ และเส้นลมปราณ เป็นศาสตร์พื้นฐานในการฝังเข็มเป็นเส้นการเดินทางของเลือดและชีประกอบด้วยเส้นลมปราณหลักและย่อย รวมไปถึง การวิเคราะห์ตรวจวินิจฉัยกลุ่มโรคและสาเหตุของโรค

1. ประวัติ ความเป็นมา และ วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

1.1. ประวัติ ความเป็นมาของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

อาหารจีน มีมานานแล้วกว่า 2000 ปี ซึ่งปรากฏหลักฐานที่เกี่ยวกับอาหารจีนคือ บันทึกลงของหวงตี้เขียนไว้ราว 300 ปีก่อนคริสต์ศักราช (บงกชกร จิตตะโสภี, 2555:10) ในตำราได้มีการเขียนถึงตำรายาสมุนไพรต่างๆ และยังกล่าวไว้ว่าอาหารนั้นเป็นยาที่ดี รวมไปถึงมีการจำแนกอาหารของจีนออกเป็นกลุ่มคือ หยินหยางตามหลักแนวคิดเต๋า และแบ่งรสชาติ เป็น 5 รสเหมือนกับธาตุ ดิน น้ำ ไฟ ไม้ โลหะ(ทอง)ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่ออวัยวะในร่างกายตามความเชื่อโบราณของชาวจีน ซึ่งในในพระราชวัง เพื่อให้อีกจักรพรรดิหรือฮ่องเต้มีพลานามัยที่แข็งแรงมีอายุยืนยาวรวมไปถึงมีผละกำลังในการร่วมเพศกับพระมเหสีและพระสนมให้ได้มาซึ่งทายาทชายที่แข็งแรงสำหรับการสืบทอดราชบัลลังก์ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้อาหารจีนที่ถวายให้อีกจักรพรรดิหรือฮ่องเต้มีคุณสมบัติเป็นยาอายุวัฒนะและบำรุงทางเพศจึงมีชาวจีนบางกลุ่มเข้าใจว่าที่ฮ่องเต้มีอายุยืนยาว อาจเป็นเพราะมียาอายุวัฒนะ และยาบำรุงทางเพศที่ช่วยให้มีสุขภาพที่ดีจากการปรุงด้วย สัตว์หายากและราคาแพง กลายเป็นวัฒนธรรมอาหารแปลกและได้รับความนิยมในเวลาต่อมาซึ่งมีตำรายาและบันทึกต่างๆของจีนหลายเล่มที่กล่าวถึงสูตรยาที่ทำมาจากสัตว์และปรากฏเรื่องราวอาหารแปลกเหล่านั้นเช่น

1.1.1. บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์โจว

ในสมัยราชวงศ์โจวในราชสำนักให้ความสำคัญกับอาหารเป็นอย่างมากโดยถือว่าอาหารเป็นยาและมีการกำหนดแพทย์ที่ดูแลด้านโภชนาการนอกเหนือจาก แพทย์หลวงรักษาโรค ศัลยแพทย์และสัตวบาล (ทวิทอง หงวิวัฒน์, 2548:39-40)และยังพบตำรายาชื่อว่า ซานไห่จิง 山海经 ที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องราวทางภูมิศาสตร์ และยาสมุนไพร 120 ชนิด มีทั้ง พืช สัตว์ และแร่ธาตุ(กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก, 2551:10)

1.1.2. บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์ฮั่น

ในราชวงศ์ฮั่นมีการค้นพบตำราการแพทย์ที่สำคัญถึงสองเล่มในสมัยนี้คือ เลินหนงเป็นฉา 神农本草 และหวงตี้เน่ยจิง 黄帝内经 ซึ่งเชื่อว่าเป็นตำราที่เขียนขึ้นในสมัยยุคจ้านกั๋วในตำราทั้งสองเล่มได้กล่าวถึงหลักหยินหยาง ปฏิกิริยาธาตุ จิง ชี่ และเส้นลมปราณ จึงทำให้ทราบได้ว่าเต๋ามีอิทธิพลอย่างมากในสมัยราชวงศ์ฮั่นนี้ มีการแสวงหาอายุวัฒนะอย่างแพร่หลายในหมู่คนชนชั้นสูงและถือว่าเป็นยาชั้นดี(กรมพัฒนาแพทย์แผนไทยและแพทย์แผนทางเลือก, 2551:14) และ ในบันทึกนาม อี้จู้ได้กล่าวถึงบทประพันธ์ของ หยางฝูกีวี่ในราชวงศ์ฮั่นที่กล่าวถึงเรื่อง การกินสมอลิง(Cammy Navaporn, 2550)

1.1.3. บันทีกและตำรายาในสมัยราชวงศ์จิ้น

ในสมัยราชวงศ์จิ้นได้ปรากฏตำราของนักพรตเต๋า นาม เก้อหง 葛洪 ผู้รวบรวมและบันทีกไว้ เมื่อคริสต์ศักราช 320 โดยบันทีกกล่าวว่าในสมัยจักรพรรดิจิ้นซี 秦始皇帝 ทรงมีความกลัว 2 ประการ คือ กลัวไม่มีบุตรสืบทอดและกลัวความตาย จึงสั่งให้ให้เหล่าขุนนาง หาสูตรยาบำรุงทางเพศ และยาอายุวัฒนะมาถวาย สูตรยาบำรุงทางเพศ สามารถนำส่วนผสมมาได้ จากทั้งพืชและสัตว์และสิ่งที่เป็นส่วนผสมได้ดีที่สุดคือค้ำควาส่วนยาอายุวัฒนะการนำ หยก ไข่มุกหรือโดยเฉพาะทอง ที่เชื่อกันว่าเป็นธาตุเย็นมาบดละเอียดและผสมลงในอาหารแล้วรับประทานจะสามารถปรับร่างกายให้แข็งแรง(สันติ เสวตวิมล,2539) ซึ่งหลังจากยุคจิ้นตะวันตกจึงมีความนิยมนำโลหะหนักมาทำเป็นยาอายุวัฒนะกันมาก

1.1.4. บันทีกและตำรายาในสมัยราชวงศ์ถัง

ราชวงศ์ถังเป็นยุคที่การแพทย์และเภสัชกรรมของจีนมีการพัฒนาอย่างเต็มที่ โดยได้รับอิทธิพลจากลัทธิเต๋าเพราะว่าเหลาจื่อ 老子 ผู้คิดค้นแนวคิดเต๋ามีชื่อเดิมว่า หลี่ด้าน ซึ่งเป็นแซ่เดียวกับกษัตริย์ราชวงศ์ถัง จึงทำให้ลัทธิเต๋าได้รับความศรัทธาเป็นพิเศษ และทำให้ความนิยมในเรื่องยาอายุวัฒนะและเรื่องอาคมแพร่หลายขึ้นด้วย ในสมัยนี้ได้มีแพทย์จีนที่ชื่อว่า ซุนซือเหมี่ยว 孙思邈 เขียนหนังสือ เขียนจินเอี้ยวฝาง 千金要方 ซึ่งเกี่ยวข้องกับ"โภชนบำบัด" บางข้อความกล่าวถึงบทบาทของยาและอาหาร เช่น ฤทธิ์ของยา รุนแรง เปรียบเสมือนการใช้กำลังทหาร ซึ่งเป็นการทำลาย เกิดความเสียหายง่าย แต่การใช้อาหารมีความนุ่มนวลกว่า อาหารสามารถจัดสิ่งทีก่อให้เกิดโรค บำรุงอวัยวะภายใน ทำให้เลือดและพลังชีไหลเวียนได้คล่องตัว ผ่อนคลายจิตใจและอารมณ์ กล่าวว่ถ้าจะรักษาโรคให้ใช้อาหารรักษาก่อน ถ้ารักษาด้วยยาไม่หาย จึงค่อยพิจารณาการช้ยาและยังมีอาหารที่เน้นบำรุงพลังกำลังของเพศชายหนึ่งในนั้นคือ อู้งทำหมีที่เชื่อว่ารับประทานไปแล้วจะทำให้มีกำลังวังชา รวมถึงมีเรื่องราวการรับประทานเลือดสัตว์หรือการนำเลือดมาประกอบอาหารเช่นต้มเลือดเป็ด โดยเฉพาะคนจีนแต่จิวและไหหลำเพราะเชื่อว่า เลือดสามารถขับสารพิษและฟูละอองออกจากร่างกายได้(ทวีทอง หงวิวัฒน์,2556:38)

1.1.5. บันทีกและตำรายาในสมัยราชวงศ์หยวน(สมัยชาวมองโกลปกครองประเทศจีน)

มาร์โคโปโลนักเดินทางชาวอิตาลีในยุคกลาง ชาวยุโรปคนแรก ๆ ที่เดินทางมายังทวีปเอเชีย มาร์โคโลก็เริ่มเขียนหนังสือบันทีกการเดินทางและชีวิตในประเทศจีนชื่อว่า “The Travels of Marco Polo” ซึ่งได้อธิบายถึงสิ่งที่เขาพบเจอ ทั้งภูมิศาสตร์ วิถีชีวิต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ และเรื่องราวพิศวงต่างๆ เขาได้พรรณนาถึงอารยธรรมจีนซึ่งก็มีเรื่องการต้มเลือดเป็นอาหารของทหารชาวมองโกลในสมัยกุบไลข่าน โดยพวกเขาจะไม่พกพาเสบียงไปในการทำสงครามเพราะไม่สามารถจุดไฟหุงอาหารได้แต่จะต้ม

เลือดจากม้ามที่พวกเขาพาไปด้วยแทนโดยการเจาะเลือดของม้ามทุกๆ 10 วันอย่างเล็กน้อย ที่จะไม่กระทบต่อความแข็งแรงของม้ามแล้วผลัดเปลี่ยนกันไป

1.1.6. บันทึกและตำรายาในสมัยราชวงศ์หมิง

หลี่สื่อจิน 李时珍 แพทย์จีนแห่งราชวงศ์หมิง(ราวปีค.ศ. 1518 – 1593) ได้บันทึกตำราที่รวบรวมยาและสมุนไพรเอาไว้โดยเน้นสรรพคุณด้านบำรุงร่างกายชื่อ เป็นฉวก้งมู่ 本草纲目 เป็นตำรายาที่แพทย์แผนจีนให้การยอมรับ เพราะในบันทึกมียาสมุนไพรที่รวบรวมไว้มากมายมากกว่า 2100 รายการและด้วยบางชนิดก็มีความแปลกและไม่น่าเชื่อจะใช้เป็นยารักษาโรค เช่น กับไก่หรือตุ๊กแกจีนพบได้ทางตอนใต้ของจีนใช้บำรุงอาการไอและหอบหืด มังกรทะเลเป็นปลาชนิดหนึ่งเมื่อนำมาตากแห้งใช้บำรุงไต แก้วม ฟกซ้า ม้าน้ำใช้แก้อาการปวดเมื่อย บำรุงการไหลเวียนของเลือด กระดูกเสื่อมและกระดูกงอ เติมน้ำสร้างกระดูกให้แข็งแรงไม่ปวดเมื่อย งูลาย พบได้ในมณฑลยูนนานใช้ขับลมให้เลือดไหลเวียนดีและยังช่วยแก้คัน โรคเรื้อน และฝี รกแห้ง ที่ได้จากแม่ที่แข็งแรง เอาเชื่อน้ำคร่ำ สายรกและเลือดทิ้ง นำมาอบแห้งช่วยกระตุ้นการขับหลังฮอร์โมน บำรุงเลือดลม รักษาผู้มีร่างกายอ่อนเพลีย (อคุล รัตนมันเกษม, 2536)

1.2. วิวัฒนาการของวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

วัฒนธรรมอาหารแปลกของจีนเริ่มแรกเกิดจากแพทย์หลวงต่างก็คิดค้นสูตรยาต่างๆมาเพื่อบำรุงร่างกายให้แก่องค์จักรพรรดิ ให้มีพลานามัยที่แข็งแรง มีอายุยืนนาน รวมไปถึงมีผละกำลังในการร่วมเพศสัมพันธ์กับพระมเหสีและพระสนมให้ได้มาซึ่งทายาทชายที่แข็งแรงสำหรับการสืบทอดราชบัลลังก์

ต่อมาในลัทธิเต๋ามีอิทธิพลสูงมากทำให้ความนิยมในเรื่องยาอายุวัฒนะและมีการนำ โลหะหนักมาทำเป็นยาอายุวัฒนะกันมาก เช่น การนำ หยก ไช่มุกหรือทอง ที่เชื่อกันว่าเป็นธาตุเย็นมาบดละเอียด และผสมลงในอาหารแล้วรับประทาน เพราะเชื่อว่าสิ่งเหล่านั้นจะสามารถปรับร่างกายให้แข็งแรงได้

(สันติ เสวตวิมล, 2539) จึงมีเหล่าชนชั้นสูงการแสวงยาอายุวัฒนะเพราะเชื่อว่าเป็นยาชั้นดีและได้รับความนิยมมากกว่ายารักษาโรคอีกด้วยและยังมีอาหารที่เน้นบำรุงพลังกำลังของเพศชายหนึ่งในนั้นคือ อู้งั๋งหมีที่เชื่อว่ารับประทานไปแล้วจะทำให้มีกำลังวังชา รวมถึงมีเรื่องราวว่าคนจีนแต่จิ๋วและไหหลำรับประทานเลือดสัตว์หรือนำเลือดมาประกอบอาหารเช่นต้มเลือดเป็ด เพราะเชื่อว่า สามารถขับสารพิษและฝุ่นละอองออกจากร่างกายได้

กระทั่งเมื่อ ได้มีการบันทึกตำราที่รวบรวมยาและสมุนไพรเอาไว้โดยเน้นบำรุงร่างกายชื่อว่าเป็นฉางกิงมู มียาสมุนไพรที่รวบรวมไว้มากมายมากกว่า 2100 รายการ ตัวยางชนิดนั้นมีความแปลกและไม่น่าเชื่อจะใช้เป็นยารักษาโรค เช่น เขากวาง ม้าน้ำ กีบไก่ หรือ รกอบแห้ง

ซึ่งค่านิยมที่ถือว่าอาหารเป็นยารักษาโรคนั้นสืบต่อมาในปัจจุบันและชาวจีนบางกลุ่มเข้าใจว่าที่ฮ่องเต้มีอายุยืนยาวอาจเป็นเพราะมียาที่ช่วยให้มีสุขภาพที่ดีจากการปรุงด้วย สัตว์หายากและราคาแพง กลายเป็นวัฒนธรรมอาหารแปลกและได้รับความนิยมโดยเฉพาะในภัตตาคารขนาดใหญ่หลายแห่งที่มีการขายอาหารแปลกเหล่านี้ทั้งยังมีการตกแต่งจานและตั้งชื่อให้ดูน่ารับประทานซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวและเป็นผู้มีฐานะซึ่งไม่ได้รับประทานเป็นยาแต่รับประทานเพราะเชื่อว่าบำรุงร่างกาย เช่น การรับประทานอู้งูเพื่อเสริมสร้างกำลังกายให้แข็งแรง การรับประทานสมองลิงจะช่วยบำรุงสมองและทำให้อายุยืน การรับประทานคิงและงูคองเหล้าจะช่วยรักษาโรคที่เกี่ยวกับกระดูก ไขข้อเสื่อม และบำรุงสายตา รวมถึงเสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศในการรับประทานสัตว์ที่นำมาหมักหรือดองในสุรานั้นนอกจากนี้แล้วยังมีสัตว์ต่างๆหลายชนิด อาทิ แมงป่อง แมงมุม ตะขาบ ลูกหนูตัวเล็กๆ การรับประทานอวัยวะเพศสัตว์ตัวผู้ เพราะเชื่อว่าจะทำให้ร่างกายแข็งแรงและสมรรถภาพทางเพศดีขึ้น การนำตัวนี้มาที่เน้นการใช้เกลือบนตัวมา รักษาโรคเนื้องอก, โรคเกาต์, ปวดเมื่อยร่างกายและมักใช้ในการช่วยเพิ่มน้ำนมให้แม่หลังคลอดบุตร (จินาภวิวัฒน์, 2552) ซึ่งบางครั้งในประเทศจีนมีการหาวัตถุดิบเหล่านี้ไม่เพียงพอ จึงมีการลักลอบสรรหาจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

อาหารแปลกบางอย่าง อาจเป็นแค่อาหารธรรมดา แต่กลับมีวิธีการทำที่มีความแปลก เช่น ไข่ต้ม ปัสสาวะเด็กชายพรหมจรรย์ ที่นำไปต้มไปดื่มในปัสสาวะของเด็กผู้ชาย ซึ่งสำหรับคนในเมืองตงหยางที่รับประทานอาหารชนิดนี้ กลับคิดว่าเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน พวกเขาเชื่อว่าไข่ต้มปัสสาวะเด็กชายพรหมจรรย์นี้ช่วยลดความร้อนของร่างกาย ช่วยให้ระบบเลือดไหลเวียนดี อีกทั้งยังช่วยแก้ปวดเมื่อยเส้นเอ็นและข้อต่อ และช่วยให้มีแรงในการทำงานยิ่งขึ้นอย่างไรก็ตามไข่ต้มปัสสาวะเด็กชายพรหมจรรย์ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม (Intangible Cultural Heritage) ของเมืองตงหยาง เมื่อปี 2551 อาหารแปลกบางชนิดใช้เป็นตัวยารักษาโรคเช่นกับไก่หรือตุ๊กแกจีนใช้บำรุงอาการไอและหอบหืด มังกรทะเลเป็นปลาชนิดหนึ่งเมื่อนำมาตากแห้งใช้บำรุงไต แก้วบวม ฟกช้ำ ม้าน้ำใช้แก้อาการปวดเมื่อย บำรุงการไหลเวียนของเลือด กระดูกเสื่อมและกระดูกงอ เสริมสร้างกระดูกให้แข็งแรงไม่ปวดเมื่อย งูลาย ใช้ขับลมให้เลือดไหลเวียนดีและยังช่วยแก้คัน โรคเรื้อนและฝี รกแห้ง ที่ได้จากแม่ที่แข็งแรง เอาเขื่อน้ำคร่ำ สายรกและเลือดทิ้ง นำมาอบแห้งช่วยกระตุ้นการขับหลังฮอร์โมน บำรุงเลือดลม รักษาผู้มีร่างกายอ่อนเพลีย และได้มีการยอมรับจนมีการผลิตขึ้นเป็นแคปซูลและมีการใช้รักษาและขึ้นมามาทดแทน (BATTY ,2554)

วัฒนธรรมนี้ได้ส่งอิทธิพลไปสู่ต่างประเทศจีนและมีประชาชนบางกลุ่มหันมารับประทานอาหารเหล่านั้นเช่น ในเกาหลีที่มีการรับประทานลูกหนูดองสุราและมีการขายอย่างเปิดเผย ในฮ่องกงและไต้หวันที่มีการรับประทานเลือดงูเพื่อบำรุงสายตาและสัตว์มีพิษของสุราที่มีการรับประทานกันหลายประเทศเช่นในประเทศไทยที่มีกลุ่มคนบางกลุ่มรับประทาน

แม้ว่าความเชื่อที่ว่ารับประทานอาหารแปลกๆเหล่านั้นแล้วจะช่วยบำรุงร่างกาย แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ชัดเจนมาสนับสนุนวัฒนธรรมการกินอาหารแปลกๆในปัจจุบันวัฒนธรรมการรับประทานอาหารแปลกๆได้มีการเผยแพร่ทางสื่อต่างๆถึงการลักลอบค้าสัตว์ป่าเช่น หมู ลิง ตัวนึ่ง ช้าง เสือ มีการต่อต้านจากผู้ที่ไม่ยอมรับและมีนักวิชาการบางท่านออกมาเตือนถึงสุขลักษณะในการรับประทานอาหารแปลกเหล่านี้

ซึ่งจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทำให้ทราบว่า เต๋า เป็นแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมนี้ในเรื่องของการดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงเพื่อสร้างจิ้งกับซี่ในร่างกายซึ่งชาวจีนเชื่อว่าสองสิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของร่างกายและใช้ชีวิตกลมกลืนและสมดุลกับธรรมชาติโดยใช้หลักการหยินหยางและปรัชญาดูเหมือกับแพทย์แผนจีน และความเชื่อในเรื่องของเซียนในศาสนาเต๋าก่อให้เกิดอายุวัฒนะที่ทำให้มีชีวิตรยืนยาว เรื่องของความเชื่อ โบราณที่เชื่อว่าสิ่งที่เหมือนกันใช้ทดแทนกันได้ ความคิดเรื่องการให้ความสำคัญกับเพศชาย และ ค่านิยมการให้คุณค่ากับสิ่งที่หามาได้ยากลำบาก

2. วิเคราะห์ความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน

2.1. เต๋า (道)

เพราะเชื่อว่าความยุ่งยากและวุ่นวายล้วนเกิดด้วยการกระทำของมนุษย์หลักคำสอนของเต๋าจึงคือการดำเนินชีวิตไปตามธรรมชาติและไม่ฝืนธรรมชาติก็จะนำไปสู่ความสุขและมีชีวิตรยืนยาวและเชื่อว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ และธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของเต๋า เต๋าจึงเน้นการใช้ชีวิตอยู่กับธรรมชาติและผสมกลมกลืนไปกับธรรมชาติ รู้จักปรับตัวใช้หลักความพอดีและสมดุลในการดำรงชีวิต อาหารที่เรารับประทานเข้าไปก็ต้องมีความสมดุลในร่างกายเพราะจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรง อาหารเป็นตัวควบคุมการเจริญเติบโตของร่างกาย และอาการป่วยไข้ (ปิยาภรณ์ สิริวัฒนเสถียร, 2550:40) การทำอาหารจีนจึงต้องยึดใช้หลักความพอดี และรู้จักในธรรมชาติของเต๋า เป็นเกณฑ์ในการประกอบอาหาร เช่นการเลือกวัตถุดิบที่มีคุณภาพไม่อ่อนหรือแก่เกินไป การหันให้พอดีคำ รู้ว่าวัตถุดิบใดเหมาะกับวัตถุดิบใดและผสมวัตถุดิบที่เข้ากันจะทำให้อาหารมีความกลมกลืนกัน(พิชญ วาสนาส่ง, 2543:20) อาหารที่ปรุงก็จะมิรสชาติที่ดีและกลมกล่อม หากอาหารที่เรารับประทานนั้นมีรสใดที่มากเกินไปก็จะส่งผลเสียไปยังอวัยวะภายในและอารมณ์ของเราเองด้วย

หากพูดถึงวัฒนธรรมอาหารแปลก นอกจากปรัชญาเต๋าที่กล่าวว่าอาหารเป็นยาจะอยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมนี้แล้ว ในศาสนาเต๋าก็ได้กล่าวถึงการรับประทานอาหารเป็นยาอายุวัฒนะ มีอายุยืนยาวนาน ไม่แก่เฒ่าเหมือนกับเซียนในศาสนาเต๋ออีกด้วยและเพราะอิทธิพลของศาสนาเต๋าที่แพร่หลายในสมัยอันจึงทำให้วัฒนธรรมอาหารแปลกได้ขยายตัวไปสู่หมู่ประชาชนมากกว่าเริ่มแรกที่เป็นการบำรุงร่างกายขององค์จักรพรรดิ

2.1.1 หยินหยาง 阴阳

รูปสัญลักษณ์ของหยินหยาง

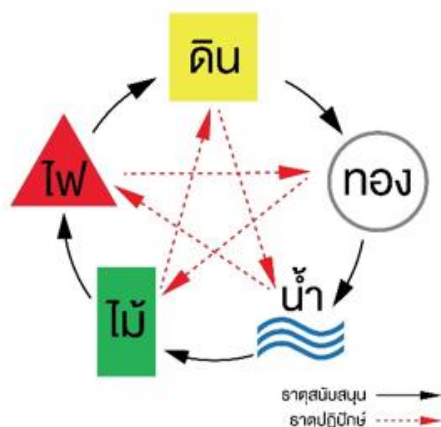
(ที่มา <http://wowboom.blogspot.com/2011/03/yin-and-yang.html>)

หยินหยางเป็นแนวคิดโบราณของชาวจีนเกิดจากการสังเกตลักษณะสำคัญของธรรมชาติว่าประกอบไปด้วยสองด้าน เช่น กลางวันและกลางคืน ซึ่ง หยินเป็นพลังด้านลบ สงบนิ่ง แสดงออกในรูปของความมืด ความชื้น เพศหญิง ส่วน หยาง เป็นพลังด้านบวกแสดงอยู่ในรูปของความร้อน ความแข็งแกร่งหรือเพศชาย (ปิยากรณ์ สิริวัฒนเสถียร, 2550:10)ร่างกายของเราก็ประกอบไปด้วย หยินและหยาง อาหารที่เรารับประทานจึงต้องมีความสมดุลกันมีส่วนประกอบของธาตุแตกต่างกัน บ้างเย็น บ้างร้อน ซึ่งมีส่วนช่วยในการปรับ หยิน และ หยาง ด้วยเหตุนี้ จึงมีการรวบรวมและจำแนกอาหารเป็นธาตุร้อน คือหยาง และธาตุเย็นคือหยิน ซึ่งอาหารเหล่านั้น มีทั้งพืช และสัตว์ที่มีบางชนิดเป็นของหายากและแปลกไม่เป็นที่ยอมรับ แต่ชาวจีนบางส่วนก็เชื่อว่ารับประทานแล้วช่วยบำรุงและรักษาร่างกายได้ ดังตารางต่อไปนี้

คุณสมบัติ	อาหารหยิน	อาหารหยาง	คุณสมบัติ
เป็นยาอายุวัฒนะ บำรุงร่างกาย ทำให้เจริญอาหาร เพิ่มน้ำนมหลังคลอด ช่วยให้เลือดไหลเวียนดี	เต้า ตะพาบ กระจับปี่ หอยนางรม คัวนิ่ม รกอบแห้ง	ค้างคาว เนื้อไก่ เนื้อแพะ เนื้อหมู เขากวางอ่อน กระจับปี่ เนื้อหมู	ช่วยบำรุงกระดูกให้แข็งแรง เพิ่มพลังกำลัง เสริมสร้างสมรรถภาพทางเพศ และต่อต้านโรค

ตารางจำแนกประเภทอาหารเป็นหยินและหยาง

2..1.2. ปัญจธาตุ 五行

รูปสัญลักษณ์ของ ปัญจธาตุ

(ที่มา <https://packagingcity.wordpress.com>)

ปัญจธาตุเป็นทฤษฎีเก่าแก่ของจีนบรรยายถึงวัตถุทุกสิ่งในจักรวาล ส่วนประกอบด้วยของ ไม้ ไฟ ดิน ทองหรือโลหะ น้ำ เป็นพื้นฐาน มีลักษณะเกี่ยวเนื่องกัน เป็นความสัมพันธ์เชิงบวกเป็นการที่ธาตุหนึ่งให้กำเนิดอีกธาตุหนึ่ง เช่น ไม้เสียดสีกันจนเกิดไฟเมื่อไฟเผาผลาญสิ่งต่างๆเป็นเถ้าถ่านกลายเป็นดินเมื่อดินถูกสะสมจนกลายเป็นชั้นดินกลายเป็นโลหะและเป็นจุดกำเนิดแหล่งน้ำเมื่อมีน้ำหล่อเลี้ยงก่อให้เกิดต้นไม้ เจริญเติบโต มีลักษณะขัดแย้งกันเป็นความสัมพันธ์เชิงลบเป็นความสัมพันธ์ที่ธาตุหนึ่งข่มอีกธาตุหนึ่งไว้เช่น ดินดูดซับไม้ให้มีน้ำมากไปน้ำดับไฟได้ไฟสามารถหลอมโลหะเมื่อโลหะเป็นของมีคมก็สามารถตัดไม้ได้ และไม้ก็ข่มดินไว้ไม่ให้พังทลาย(หมอไพร, 2550) ซึ่งเป็นภาวะปกติของธาตุทั้ง 5 ภายหลังได้แพร่หลายสู่แพทย์แผนจีนและนำไปสัมพันธ์กันกับอาหารกลายเป็นรสชาติของอาหารคือเบญจรส มี เปรี้ยว ขม หวาน เค็ม เผ็ด ซึ่งเราเปรียบรสหวานเป็นธาตุดิน รสเผ็ดเป็นธาตุทองหรือโลหะ รสเค็มเป็นธาตุน้ำ รสเปรี้ยวเป็นธาตุไม้ รสขมเป็นธาตุไฟ และยังไปสัมพันธ์กับอวัยวะภายในร่างกาย คือ ธาตุดินมีผลต่อ ม้ามและ กระเพาะอาหารธาตุทองมีผลต่อปอดและลำไส้ใหญ่ ธาตุน้ำมีผลต่อไตและกระเพาะปัสสาวะ ธาตุไม้มีผลต่อตับ และ ถุงน้ำดี ธาตุไฟมีผลต่อหัวใจและลำไส้ใหญ่ เราจึงต้องปรุงอาหารที่มีรสพอเหมาะเพื่อไม่ให้ความสัมพันธ์ของธาตุทั้ง 5 เสียสมดุลเกิดเป็นการข่มเกินและข่มกลับคือการที่ธาตุใดธาตุหนึ่งมีกำลังมากเกินไปหรือน้อยเกินไป เช่นธาตุไฟมีกำลังมากขึ้นก็สามารถข่มธาตุน้ำเพิ่มขึ้นและยังสามารถข่มธาตุน้ำกลับได้อีกด้วย ในขณะที่ถ้าธาตุน้ำมีกำลังน้อยลง ก็จะโดนธาตุดินข่มเพิ่มขึ้น และไม่สามารถข่มธาตุไฟได้รวมถึงอาจโดนธาตุไฟข่มกลับ (โกวิท คัมภีร์ภาพ,2549) ร่างกายก็จะขาดสมดุลและทำให้อวัยวะในร่างกายเกิดความผิดปกติ

ในที่นี้อาจส่งผลเสียต่ออารมณ์ของเราด้วย เมื่อธาตุแต่ละธาตุมีความสัมพันธ์กับอวัยวะภายในและรสของอาหาร การรับประทานอาหารจึงเน้นการบำรุงร่างกายเป็นสำคัญอาหารในสมัยโบราณมีการนำโลหะหนัก เช่น มุก ทองคำหรือหยก บางครั้งก็เป็นกระดูกของสัตว์เพราะเชื่อว่ามิธาตุโลหะมาก มาบดละเอียดผสมกับอาหารเป็นยาอายุวัฒนะ หรือการดื่มเลือดสัตว์ที่มีรสฝาดเป็นหยางจึงเป็นธาตุร้อนมาช่วยบำรุงหัวใจ และช่วยให้ชี่กับเลือดในร่างกายไหลเวียนดี การรับประทานม้าน้ำและปลิงทะเลเป็นอาหารที่ได้จากทะเลมีโซเดียมหรือเกลือมากมีรสเค็มจึงเป็นธาตุน้ำมาบำรุงไตและเพิ่มสารจิ้ง

ธรรมชาติ 自然界				ป็นธาตุ 五行	ร่างกายมนุษย์ 人体					
รสชาติ 五味	สี 五色	อากาศ 气候	ฤดูกาล 季節		อวัยวะตัน 脏	อวัยวะกลวง 腑	อวัยวะรับรู้ 五官	เนื้อเยื่อ 五体	อารมณ์ 五志	
เปรี้ยว 酸	เขียว 青	ลม 风	ใบไม้ผลิ 春	ธาตุไม้ 木	ตับ 肝	ถุงน้ำดี 胆	ตา 目	เอ็น 筋	โกรธ 怒	
ขม 苦	แดง 赤	ร้อน 暑	ร้อน 夏	ธาตุไฟ 火	หัวใจ 心	ลำไส้เล็ก 小肠	ลิ้น 舌	หลอดเลือด 血	ดีใจ 喜	
หวาน 甘	เหลือง 黄	ชื้น 湿	ปลายร้อน 長夏	ธาตุดิน 土	ม้าม 脾	กระเพาะ อาหาร 胃	ปาก 口	กล้ามเนื้อ 肉	กังวล 思	
เผ็ด 辛	ขาว 白	แห้ง 燥	ใบไม้ร่วง 秋	ธาตุทอง (โลหะ) 金	ปอด 肺	ลำไส้ใหญ่ 大肠	จมูก 鼻	ผิวหนัง,ขน 皮毛	เศร้า 悲	
เค็ม 咸	ดำ 黑	เย็น 寒	หนาว 冬	ธาตุน้ำ 水	ไต 肾	กระเพาะ ปัสสาวะ 膀胱	หู 耳	กระดูก 骨	กลัว 恐	

ตารางแสดงความสัมพันธ์ของธาตุทั้งห้ากับสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติและอวัยวะภายใน

(ที่มา <http://cmed.hcu.ac.th/knowledge.php?num=92>)

2.1.3 ชี่氣:气

พลังชี่คือ พลังชีวิต ซึ่งเป็นพลังขนาดเล็กแต่ทรงอนุภาพ มีการเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา พลังชี่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งการเคลื่อนไหวของสรรพสิ่งทั้งมวลในจักรวาลถูกผลักดันและควบคุมจากพลังชี่ เช่น การเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลหรือฟ้าดินอากาศเป็นต้น อีกทั้งในร่างกายของเรามีพลังชี่เป็นวัตถุพื้นฐานในการกระตุ้นและส่งเสริมให้ร่างกายเติบโต ความสมบูรณ์และความเสื่อมถอยของพลังชี่จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและเสื่อมถอยของสุขภาพ(บงชกร จิตตะโสภี,2555:14)เช่นมีอาการเหนื่อยล้า อ่อนเพลีย เมื่อชี่ในร่างกายลดลงหรือขาดสมดุล ร่างกายจะชดเชยโดยกล้ามเนื้อจะกระตุ้นให้ชี่ทำงานมากขึ้นทำให้กล้ามเนื้อเร่งหรือมีอาการตึงเครียดเมื่อเป็นระยะยาวชี่ที่ไหลเวียนไม่สะดวกสารพิษต่างๆก็จะเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดอาการปวดและป่วยได้ ชี่ นอกจากจะมีมาตั้งแต่กำเนิดแล้วยังสามารถสร้างได้ด้วยอาหารและการฝึกร่างกาย

(ปิยาภรณ์ สิริวัฒนเสถียร, 2550:51) ดังนั้นคนจีนจึงสนใจเสาะหาอาหารที่ใช้บำรุงร่างกายมารับประทานกัน เช่น เนื้อแพะ เนื้อกวาง ปลิงทะเล ทั้งบำรุงร่างกายภายนอกและอวัยวะภายในเช่น บำรุงเลือด ปอด หัวใจ เพราะมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของร่างกายสามารถต้านทานผลกระทบทางลบจากสิ่งแวดล้อมเช่น เชื้อโรค ความร้อน ความชื้นได้

2.1.4 จิ้ง 精

จิ้ง เป็นสารจำเป็นแห่งชีวิตจึงสามารถแบ่งออกเป็น จิ้งก่อนคลอด ที่มีมาแต่กำเนิดได้มาจากพ่อแม่ตั้งแต่ยังเป็นทารกในครรภ์ เป็นพื้นฐานชีวิต โดยจิ้งนี้เก็บสะสมไว้ในไต และ จิ้ง หลังคลอดที่ได้มาภายหลัง ซึ่งคือจากอาหารที่ร่างกายได้รับ เมื่อผ่านการย่อยและดูดซึมโดยกระเพาะและม้ามได้เป็นสารจิ้งแล้วหลังจากนั้นม้ามจะทำหน้าที่ลำเลียงสารจิ้งนี้ไปยังอวัยวะต่างๆ และส่วนที่เหลือก็จะเก็บสะสมไว้ในไตเช่นกัน มีหน้าที่ช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโตและมีพัฒนาการ ในวัยเด็กสารจำเป็นนี้จะค่อยๆเพิ่มขึ้นร่างกายเติบโตขึ้นและเมื่อถึงวัยรุ่นสารจำเป็นก็สมบูรณ์เต็มที่ร่างกายก็สมบูรณ์เต็มที่และเมื่อเข้าสู่วัยกลางคนสารจำเป็นนี้ก็จะค่อยๆลดลงร่างกายก็จะเสื่อมลงไปด้วย ควบคุมความสามารถในการสืบพันธุ์ สารจำเป็นที่สะสมไว้ในไตจะค่อยๆสมบูรณ์ขึ้นเมื่อถึงช่วงวัยรุ่นและจะเปลี่ยนเป็นอสุจิในเพศชายและเป็นระดูในเพศหญิงทำให้ร่างกายมีความพร้อมสูงสุดในการมีเพศสัมพันธ์และก็จะค่อยๆหมดไปเมื่อถึงวัยชรา รวมทั้งยังแปรเปลี่ยนเป็นเลือดและชี (พลังชีวิต) เพื่อไปหล่อเลี้ยงอวัยวะและเนื้อเยื่อต่างๆ รวมถึงมีส่วนช่วยให้ร่างกายมีภูมิต้านทานโรค

การที่ไตเป็นตัวเก็บและสร้างสารจิ้ง จึงถือว่าเป็นแหล่งพลังงานและเป็นตัวกำหนดความเจริญเติบโตและความเสื่อมถอยของร่างกาย การดูแลถนอมไตไม่ให้เสื่อมเร็ว จึงมีความสำคัญมาก จะต้องถนอมไตให้มีการหลั่งอสุจิบ่อยๆมากขึ้นไป โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ในคัมภีร์ "เส้นหนังเป็นเงาจิง" ได้บรรยายว่าสรรพคุณของยาบำรุงไตก็คือจะต้องรับประทานอาหารที่เป็นหยาง เพื่อช่วยเสริมสมรรถภาพทางเพศ ได้แก่ พุทราจีน น้ำผึ้ง ลูกบัว จิง กุ่ยช่าย กุ้ง ปลิงทะเล ม้าน้ำ เนื้อแพะ เนื้อกวาง เขากวางอ่อน(วิทวัส วันนาวิบูล, 2542)

2.2. ให้ความสำคัญกับเพศชาย

คนจีนจะให้ความสำคัญกับบุตรชายมากกว่าบุตรสาวเพราะจะเป็นผู้สืบเชื้อสายของตระกูล ยกฐานะให้เป็นผู้นำครอบครัว เมื่อมารวมกับหลักการของขงจื้อที่กล่าวว่าผู้หญิงควรมีสามค้อยตามสี่คุณธรรม คุณธรรมของสตรีคือ วาจาเรียบร้อยงานบ้านงานเรือนเป็นเลิศ และรักนวลสงวนตัว

สามค้อยตามคือ หากยังไม่แต่งงานให้ค้อยตามคำบิดา หลังแต่งงานแล้วให้ค้อยตามสามี หากสามี ล่วงลับไปแล้วให้ค้อยตามบุตรชาย จึงทำให้ผู้ชายจีนมีบทบาทสำคัญมากกว่า จึงให้มีการศึกษาที่ดี และยังมี การสงวนอาชีพบางอย่างให้แก่ผู้ชายเช่น ข้าราชการ ขุนนางในวัง ทหาร หรือแพทย์หลวง ในประวัติศาสตร์ จีนผู้นำประเทศส่วนมากก็เป็นผู้ชายมีเพียงไม่กี่คนที่เป็นผู้หญิงและไม่ค่อยได้รับการยอมรับเท่าที่ควร ในราช สำนักจีนหรือแม้กระทั่งในแผ่นดินจีน ชายที่ยิ่งใหญ่ที่สุดจะเป็นใครไปไม่ได้นอกจากฮ่องเต้ อาหารของ ฮ่องเต้จึงมีความสำคัญมากต้องดูแลสุขภาพของฮ่องเต้ให้แข็งแรงและมีพระชนมายุยืนยาวบรรดาแพทย์ หลวงจึงต้องพยายามคิดค้นสูตรอาหาร และยาบำรุงขนานต่างๆ เตรียมพร้อมไว้เสมอ โดยเฉพาะ ยาบำรุงทาง เพศ เพราะนอกจาก จะต้องปฏิบัติภารกิจในการปกครองบ้านเมืองแล้วยังต้องดูแลพระมเหสีและนางสนม กำนัลให้มีความสุข วัตถุคิบทึ่นนำมาใช้ทำยาบำรุงทางเพศนั้นมาจากสมุนไพรทั้งจากพืชและสัตว์ล้วนมาจาก การเฝ้าสังเกต ทดลอง และสะสมประสบการณ์ถ่ายทอดสืบต่อกันมา สมุนไพรที่ได้จากสัตว์นั้นมีความเชื่อ กันว่า หากรับประทานอวัยวะเพศสัตว์ที่แข็งแรงเข้าไปก็จะแข็งแรงเหมือนสัตว์ชนิดนั้นนอกจากนี้ยังนิยมกิน สัตว์ที่มีรูปร่างคล้ายอวัยวะเพศชายด้วยเช่น เขากวางอ่อน ม้าน้ำ (ยาบำรุงทางเพศความจริงหรือความ เชื่อ,2549) อีกทั้งยังเพื่อเป็นการแสดงความยิ่งใหญ่ของตนจากอาหารที่รับประทานเช่น อาหารที่จักรพรรดิ จีนในอดีตทรงโปรดปราน มีอยู่ 3 อย่าง คือ หูฉลาม รังนก และอู้งั่วหมี เพราะเชื่อว่า หมีเป็นเจ้าแห่งผืนป่า ฉลามเป็นราชาแห่งทะเล และรังนกเป็นตัวแทนของนกบนท้องฟ้า (ประยงค์ อนันตวงศ์ ,2536)

2.2. จีนตนการเกี่ยวกับรูปลักษณะของสิ่งต่างๆ อาศัยสิ่งๆที่เหมือนกันแปรเปลี่ยนกัน

ในบันทึกสมุนไพรจีนโบราณกล่าวว่าหากอวัยวะใดในร่างกายเกิดเสื่อมเราก็ต้องเสริมด้วยสิ่งนั้น ทำให้ร่างกายกลับมาแข็งแรงเหมือนเดิมซึ่งความเชื่อนี้ยังไม่มีการพิสูจน์ทางการแพทย์ที่แน่ชัดมาขึ้นัน ทฤษฎีดังกล่าว เช่น ใช้หัวใจรักษาหัวใจ ใช้สมองรักษาสมอง ใช้ไตรักษาไต ใช้กระดูกรักษากระดูกใช้เลือด รักษาเลือด หากต้องการความแข็งแรงก็ต้องบำรุงด้วยอู้งั่วหมีเช่นเดียวกับเวลาที่เจ้าหมีอู้งั่วหมีตะปบคู่ต่อสู้ บำรุงสมรรถภาพทางเพศให้บำรุงด้วยอวัยวะเพศของสัตว์เช่น อวัยวะเพศของเสือ ช้าง กวาง สิง โดทะเลและ อาจจะใช้สิ่งๆที่ละม้ายคล้ายคลึงกับอวัยวะเพศชายแทนอวัยวะสัตว์ที่ชาวจีนนำมาทำยาบำรุงทางเพศจึงมี มากมายเช่น เขากวางอ่อน นอแรด งาช้าง กระดูกเสือ กิ่งกำแดง ตู๊กแก ม้าน้ำ

2.3. ค่านิยมการให้คุณค่ากับสิ่งๆที่หามาได้ยากลำบาก

การที่อาหารแปลกที่ชาวจีนนิยมรับประทานมักเป็นสัตว์ป่าหายาก หรือมีวิธีการรับประทานที่ ยากลำบากอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะชาวจีนนิยมชมชอบสิ่งๆที่หาได้ด้วยความยากลำบากเมื่อ ได้มาก็จะเห็น คุณค่าของสิ่งๆนั้นอาทิ การสอบเข้าข้าราชการในสมัยโบราณ ที่มีผู้เข้าสอบจำนวนมากแต่ผู้ที่สอบ ได้มีจำนวน

น้อยบางครั้งผู้ที่มาสอบอาจต้องใช้เวลาหลายปีกว่าจะสอบผ่านและผู้ที่สอบผ่านก็จะได้อำนาจตอบแทนจำนวนมาก รวมถึงคำยกย่องสรรเสริญ หรือวรรณกรรมและตำนานจีนที่มีการเล่าถึงความมุ่งมั่น พยายามอย่างยากลำบากจนประสบความสำเร็จของตัวละคร ยกตัวอย่างเรื่อง ผานกู่เบิก โลกที่ใช้ขวานพาดฟันเปลือกไข่อันใหญ่ที่หุ้มตัวเขาเอาไว้จนกลายเป็นแผ่นดิน ปลาหิมะที่ว่ายทวนกระแสน้ำในแม่น้ำฮวงเหอ ได้สำเร็จจนกลายเป็นมังกร หรือ อู๋สงตัวละครในวรรณกรรมเรื่องซ้องกั๋งที่ดื่มสุราจนเมาแล้วประกาศว่าจะปราบเสี้ยนที่ฆ่าราษฎรเมืองด้วยมือเปล่าจนได้รับการยกย่อง การรับประทานสมอลิงที่มีปริมาณน้อยมากและหัดตัวรวดเร็วแต่การที่จะค้นหาสิ่งเสมในป่านั้นเป็นสิ่งที่ยากลำบาก ทั้งการรับประทานอู๋เท่าหมีกี่จะต้องหาวิธีที่จะจับมาได้ซึ่งเป็นเรื่องยากเพราะ ขนาดตัว พลละกำลัง และความดุร้ายของหมีกี่ การจับงูหรือสัตว์ที่มีพิษไปคองในสุราที่ต้องใช้ความระมัดระวังและเวลาหลายเดือนจึงจะสามารถรับประทานได้ การต้มไข่โดยปัสสาวะของเด็กผู้ชายที่ต้องหย่อนไข่ลงในน้ำปัสสาวะ และต้มในหม้อ หลังจากนั้น ก็จะแกะเปลือกไข่ออกและนำไปต้มอีกครั้ง โดยเขาจะปล่อยให้แช่อยู่ในนั้นหลายชั่วโมง โดยเขาจะต้องคอยเติมปัสสาวะลงในหม้อต้มอย่างสม่ำเสมอ และควบคุมไฟให้อยู่ในระดับพอดี เพื่อป้องกันไม่ให้ร้อนเกินไปและสุกเกินไปกว่าจะนำมารับประทานได้(รวิโรจน์,2557)หรือการที่ต้องหาตัวนิ่มซึ่งเป็นสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์นำมาเฉพาะเกล็ดในการทำยารักษาโรค ถึงแม้จะมีการนำเนื้อ ไปปรุงอาหารต่อแต่ความพยายามในการเลาะเพื่อนำเกล็ดของตัวนิ่มออกมาก็มีความยากลำบากอยู่เช่นกันหรือการที่ต้องจับและฆ่าสัตว์ที่มีความใหญ่โตอย่างช้างหรือสัตว์คู่ร้ายอย่างเสือเพียงเพื่อนำอวัยวะเพศมารับประทานก็แสดงให้เห็นถึงความพยายาม และมุ่งมั่น เพื่อให้ได้สิ่งที่ตนต้องการและกลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และมีราคาในที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมการรับประทานอาหารแปลกในประเทศจีน ผู้วิจัยพบว่า ประวัติความเป็นมาของอาหารแปลกมีปรากฏในตำรายาในสมัยโจวและได้รับความนิยมนอย่างมากในสมัยฮั่นถึงสมัยถังเนื่องจากอิทธิพลของลัทธิเต๋าและมีการพัฒนาการแพทย์อย่างมากจนถึงสมัยหมิง แพทย์จีนหลี่ตี้เอินได้เขียนตำรายาสุมุนไพรมุและได้เขียนถึงวัตถุประสงค์ยาที่มีความแปลกลงไปด้วยซึ่งวิวัฒนาการของอาหารแปลกแรกเริ่มเกิดจากแพทย์หลวงต่างก็คิดค้นสูตรยาต่างๆมาเพื่อบำรุงร่างกายให้แก่องค์จักรพรรดิ ให้มีพลานามัยที่แข็งแรง อายุยืนยาว รวมไปถึงมีผละกำลังในการร่วมเพศให้ได้มาซึ่งทายาทชายที่แข็งแรงสำหรับการสืบทอดราชบัลลังก์ ต่อมาในยุคของราชวงศ์ฮั่นถึงราชวงศ์ถังลัทธิเต๋ามีอิทธิพลสูงมากทำให้ความนิยมในเรื่องยาอายุวัฒนะมีการแสวงหากันอย่างแพร่หลายในหมู่คนชนชั้นสูงและมีการนำโลหะหนักมาเป็นส่วนผสมมาก จนถึงราชวงศ์หมิงมีบันทึกตำราที่รวบรวมยาและสมุนไพรเอาไว้โดยเน้นสรรพคุณด้านบำรุงร่างกายชื่อเป็นฉางกั๋งมู่ มียาสมุนไพรที่รวบรวมไว้มากมาย ในตัวยาบางชนิดนั้นมีความแปลกและไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นยารักษาโรค ค่านิยมที่ถือว่าอาหารเป็นยารักษาโรคนั้นยังสืบต่อมาในปัจจุบันและชาวจีนบางกลุ่มเข้าใจว่าที่ฮ่องเต้มีอายุยืนยาว อาจเป็นเพราะมียาที่ช่วยให้มีสุขภาพที่ดีจากการปรุงด้วย สัตว์หายากและราคาแพง กลายเป็นวัฒนธรรมอาหารแปลก จากการวิเคราะห์ความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังวัฒนธรรมอาหารแปลกในประเทศจีน คือ เต๋า ซึ่งเน้นการใช้ชีวิตผสมกลมกลืนไปกับธรรมชาติ รู้จักปรับตัวใช้หลักความพอดีในการดำรงชีวิต อาหารที่เรารับประทานเข้าไปจึงต้องมีความสมดุลในร่างกายเพราะจะส่งผลต่อสุขภาพ อาหารเป็นตัวสร้างชีและสารจำเป็นในร่างกายซึ่งทั้งสองอย่างนี้จะเป็นตัวควบคุมการเจริญเติบโตของร่างกาย หากทั้งสองสิ่งนี้เกิดลดลงหรือเสียสมดุลจากการที่มีหยินหรือหยางมากเกินไป ร่างกายก็จะเกิดอาการป่วยขึ้น การทำอาหารจีนจึงต้องยึดใช้หลักความพอดี และรู้จักในธรรมชาติของเต๋า เป็นเกณฑ์ในการประกอบอาหาร และอาหารที่ปรุงก็จะต้องมีรสชาติที่ดีและกลมกล่อม ซึ่งรสชาติของอาหารนี้ได้มีความสัมพันธ์กับธาตุต่างๆ ในร่างกาย ประกอบไปด้วย 5 ธาตุ มีการสนับสนุนและลบล้างซึ่งกันและกัน หากอาหารที่เรารับประทานนั้นไม่มีรสชาติที่มากเกินไปก็จะส่งผลเสียไปยังอวัยวะภายในและอารมณ์ของเราเองด้วย และด้วยวัฒนธรรมอาหารแปลกนี้เริ่มขึ้นจากการดูแลสุขภาพของฮ่องเต้ซึ่งเป็นเพศชายจึงทำให้ทราบว่าชาวจีนให้ความสำคัญกับเพศชายโดยเฉพาะเรื่องของสมรรถภาพทางเพศและให้ความสำคัญกับสิ่งที่หามาด้วยความยากลำบาก เพราะเมื่อได้มาจะกลายเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และมีราคาในที่สุดหากอวัยวะใดในร่างกายเกิดเสื่อมเราก็ต้องเสริมด้วยสิ่งนั้นให้ร่างกายกลับมาแข็งแรงเหมือนเดิม เช่นใช้หัวใจรักษาหัวใจ ใช้สมองรักษาสมอง ใช้เลือดรักษาเลือดและอาจจะใช้สิ่งที่ที่ละม้ายคล้ายคลึงมาทดแทนกัน

บรรณานุกรม

หนังสือ บทความ วารสาร

กรมพัฒนาแพทย์แพทยแผนไทยและการแพทย์ทางเลือก (2551). ศาสตร์แพทย์แผนจีนเบื้องต้น.

กรุงเทพฯ:สำนักงานกิจการโรงพยาบาล องค์กรทหารผ่านศึก.

โกวิท คัมภีร์ภาพ. (2549). ทฤษฎีพื้นฐานการแพทย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา

โครงการบริหารวิชาบูรณาการ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2545). **อาหารเพื่อมนุษยชาติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทวีทอง หงวิวัฒน์. (2548) . **กินดีสุขภาพดี** . กรุงเทพฯ : แสงแดด .

ทวีทอง หงวิวัฒน์. (2556). **อาหาร วัฒนธรรม สุขภาพ**. กรุงเทพฯ: แสงแดด.

บงกชกร จิตตะโสภี. (2555). “วัฒนธรรมทางเพศในราชสำนักของชาวจีนโบราณ” .

สารนิพนธ์ปริญญาอักษรบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. .

ปิยภรณ์ วิวัฒน์เสถียร. (2550). “**เต้ากับสุขภาพแบบองค์รวม**” . สารนิพนธ์ปริญญาอักษรบัณฑิต

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร .

ประยงค์ อนันทวงศ์. (2536). **คัมภีร์การกินของจีน**. กรุงเทพฯ: เนชั่นพับลิชชิง.

พิชัย วาสนาส่ง. (2543). **ข้างครัว**. กรุงเทพฯ: สีดา.

รวีโรจน์. (2548). **โหดเหลือเชื่อ เล่ม2**. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป.

รวีโรจน์. (2557). **คิดได้งัย ทำไปได้ โหดเหลือเชื่อ**. กรุงเทพฯ: อนิเมทกรุ๊ป.

วิทวัส วัฒนาวินูล. (2549). “**รก บำรุงเลือด พลัง ยิน-หยาง บำรุงภาวะร่างกายเสื่อมพร่อง**”

นิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่323. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

วิทวัส วัฒนาวินูล. (2542). “**สมรรถภาพเพศชายในทัศนะจีน**”

นิตยสารหมอชาวบ้าน เล่มที่244. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.

สันติ เสวตวิมล. (2539). **20ปี เป็บพิสดาร**. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ.

หมอไพโร. (2550). **ชีวิตสมดุลแบบแพทย์แผนจีน**. กรุงเทพฯ: ปาเจรา.

อดุล รัตนมันเกษม, แปล. (2536). **100ยาจีนอายุวัฒนะพร้อมสูตรอาหารเพื่อสุขภาพ**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค.

ฐานข้อมูลออนไลน์

จินากิวัฒน์. (2552). **เจาะขบวนการค้าสัตว์ป่าหายากส่งเงินตัวน้มน-เสือผลิตยาโต๊ป-โรคหัวใจกินเขากวางอ่อน** เสี่ยงตาย. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก

<http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9520000042661>

ผู้จัดการออนไลน์. (2555). **รกเด็ก ตำรับยาอายุวัฒนะแดนมังกร**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558.

เข้าถึงได้จาก <http://www.manager.co.th/China/ViewNews.aspx?NewsID=9550000079073>

ยาบำรุงทางเพศ **ความจริงหรือความเชื่อ**. (2549). เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558.

เข้าถึงได้จาก <http://www.kachon.com/article/detail.asp?id=285>

BATTY [นามแฝง]. (2554). **ฉีดสารสกัด รกคน ทำให้เป็นหนุ่มสาวกลับมาได้อีกจริงหรือ**.

เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558. เข้าถึงได้จาก

<http://www.oknation.net/blog/DIVING/2011/02/10/entry-1>

Cammy Navaporn [นามแฝง]. (2550). **เมนูอาหารโหดชาติสัตว์ จากรอบโลก**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558.

เข้าถึงได้จาก <http://my.dek-d.com/keny/writer/viewlongc.php?id=467856&chapter=65>

Joeadmin [นามแฝง] (2551). **อุ้งตีนหมี มีคุณค่าทางอาหารสูง**. เข้าถึงเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2558.

เข้าถึงได้จาก [http://knowledgesharing.thaiportal.net/%E0%B8%9A%E0%B8%](http://knowledgesharing.thaiportal.net/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1/tabid/93/articleType/ArticleView/articleId/90/Default.aspx)

[97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1/tabid/93/articleType/ArticleView/articleId/90/Default.aspx](http://knowledgesharing.thaiportal.net/%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1/tabid/93/articleType/ArticleView/articleId/90/Default.aspx)

